

LIMA

Jaarverslag 2022

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF	4	PUBLICITEIT & PUBLIEKSBEREIK	48
COLLECTIE DISTRIBUTIE PRESENTATIE	8	Online kanalen	48
DISTRIBUTIE: EEN SCALA AAN ACTIVITEITEN	8	Marketing: LAB111 & Cineville	50
Nieuwe modellen voor distributie	9	Publieksbereik Lima Presents, symposium en overige hoogtepunten	50
Distributie 2022 in cijfers	11	ORGANISATIE	52
Nieuwe aanwinsten	11	BESTUURSVERSLAG	56
PRESENTATIE	18	FINANCIËN	56
LIMA presents in binnen- en buitenland	18	VOORUITBLIK	57
LIMA presents @ LAB111	19	VERKORTE JAARREKENING	58
LIMA presents online	21	SWOT-ANALYSE	60
MEDIAKUNST OP WIKIPEDIA	22	TOEPASSING CODE FAIR PRACTICE	61
Mediakunstenaars in de schijnwerpers	22	DIVERSITEIT & INCLUSIE	64
Schrijfworkshops	23	Personeel	64
Media Art Blog	24	Programma & presentatie-collectie	66
Datamodel	24	Partners	67
Onderzoek naar online-media-kunstcollecties en publiek	25	Publiek	68
CONSERVERING ONDERZOEK	26	Monitoring voortgang	68
CONSERVERING	27	Waarborgen sociale veiligheid	69
In cijfers	27	BIJLAGEN	70
Overige uitgelichte conserveringsactiviteiten	28	ACTIVITEITENOVERZICHT	72
ONDERZOEK	28	NIEUW IN DISTRIBUTIE	83
Nieuwe perspectieven op conservering	29	DISTRIBUTIEOVERZICHT	84
Infrastructuur Duurzame Toegankelijkheid Digitale Kunst	29	CONSERVERINGSPARTNERS	88
Overige uitgelichte onderzoeksactiviteiten	32	FONDSSEN	90
KENNISOVERDRACHT & EDUCATIE	33	LIDMAATSCHAPPEN	91
Symposium Transformation Digital Art 2022	33	CONSERVERINGSPARTNERS	92
Overige uitgelichte kennisoverdracht-activiteiten	39		

WOORD VOORAF

LIMA is een kunstinstituut, onderzoeks- en kenniscentrum voor kruisbestuiving op het gebied van mediakunst, techniek en erfgoed, gevestigd in Amsterdam. Wij vinden het belangrijk dat mediakunst toegankelijk blijft voor toekomstige generaties. En dat kunstenaars in hun praktijk worden ondersteund.

Mediakunstenaars werken innovatief, interdisciplinair en internationaal op het snijvlak van kunst en ontwerp, wetenschap, techniek, podiumkunsten, erfgoed en creatieve industrie. Zij creëren performances, video- en geluidskunstwerken, XR-kunstwerken, media-installaties en net art. Daarbij maken ze continu op kritische wijze gebruik van veelbelovende nieuwe technologieën, platformen en vernieuwende praktijken. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de vernieuwing van de maatschappij door het aanzwengelen van maatschappelijke issues, specifiek door hun kritische blik op digitalisering en medialisering van onze maatschappij.

Deze artistieke praktijken, gangbaar sinds de jaren zestig en vanaf de jaren negentig digitaal of gedigitaliseerd, worden op dit moment digitale cultuur genoemd. LIMA vertegenwoordigt het veld vanaf de jaren zestig en gebruikt daarom de term mediakunst; digitale kunst en cultuur zijn daar een belangrijk onderdeel van.

Het digitale verleden is niet vanzelfsprekend beschikbaar voor toekomstige generaties. LIMA bouwt aan een representatieve collectie en presenteert kunstenaars, in eigen huis of daarbuiten, in partnerschap of autonoom. We zorgen ervoor dat kunstenaars en hun werken wereldwijd worden getoond en ook in de toekomst toegankelijk blijven. Vanuit een nationaal en internationaal netwerk ondersteunen we kunstenaars, musea en andere collectiehouders met conserveringsdiensten en kennis(ontwikkeling). Door middel van onze projecten en activiteiten willen we de zichtbaarheid en waardering voor mediakunst stimuleren, publiek en partners verbinden en kennis delen. En last but not least spelen we als pionier en expert op het gebied van distributie en conservering een

schakelrol in het nationale en internationale ecosysteem van digitale kunst en cultuur, en bouwen we voortdurend aan het versterken van dit netwerk, voor kunstenaars, de discipline en ons erfgoed.

LIMA is het **Amsterdams Fonds voor de Kunst**, het **Mondriaan Fonds**, **PICA** en het **Gieskes-Strijbis Fonds** erkentelijk dat zij deze meerwaarde onderschrijven en LIMA (ook) voor 2022 tot en met 2024 een structurele (project)bijdrage hebben toegezegd.

Het afgelopen jaar is er een om niet snel te vergeten, met veel ups en downs en grote uitdagingen. Er breekt een oorlog uit in Europa, de coronapandemie blijkt hardnekkig en de dreiging van de klimaatcrisis neemt sterk toe. Met veel zorgen, hoge inflatie en krapte op de arbeidsmarkt als gevolg. Met directe gevolgen voor LIMA, zoals een minder sterke groei in distributie, talentontwikkeling en publieksactiviteiten doordat wereldwijd een groot aantal projecten, festivals en tentoonstellingen slechts schoorvoetend weer op gang komen.

Het is een jaar waarin LIMA opnieuw bewijst weerbaar en wendbaar te zijn. Veel staat in het kader van inhalen van eerder uitgestelde activiteiten en huisvestingsperikelen, maar ook van ontwikkeling en planning. Ik ben blij dat we een groot aantal geplande ontwikkelingen ook daadwerkelijk hebben gerealiseerd. En ik ben trots op iedereen die betrokken is bij LIMA en dankbaar voor ieders inzet en flexibiliteit.

In 2023 zal LIMA zich nog nadrukkelijker gaan profileren met programma's, kennis en diensten, en verbindingen maken met het nationale en internationale veld vanuit het gedeelde belang. Onze rol en functie hierin wordt steeds urgenter. Op 29 november 2022 bestaat LIMA tien jaar: in het afgelopen decennium is haar belang alleen maar toegenomen. Door de digitale transitie is het digitale cultuuraanbod in een stroomversnelling geraakt, het aanbod van digitale kunst is sterk gestegen en het distribueren, verbinden van collecties, archiveren en conserveren van dit deel van ons erfgoed is actueler en urgenter als nooit tevoren. Er is bovendien bij de nieuwe generatie een stijgende fascinatie voor (het erfgoed aan) mediakunst en de bijbehorende technologie en kennisbehoefte.

Wij zien de toekomst hoopvol tegemoet. Het afgelopen jaar is er gewerkt aan nieuwe strategische verbindingen en werd de communicatiestrategie onder de loep genomen. De ontmoetingsplek, de verbinding en het begrip van verschillende culturen, het thuiskomen, zich thuis voelen en thuis zijn, is belangrijk voor LIMA. Weerbaarheid, aanwezigheid en zichtbaarheid vormen de basis van waaruit we ook iets voor anderen kunnen betekenen. Dat geldt zowel voor de kunstenaars en studenten die bij ons de omgeving en voorzieningen vinden om hun werk verder te brengen, te delen en te conserveren, als voor de instellingen en kunstwerken die door ons worden ondersteund met conserverings- en onderzoeksdiensten, en last but not least: voor het publiek.

Om onze ambities te realiseren en de continuïteit van LIMA's activiteiten – die voor vele kunstenaars en museale, erfgoed- en kunstinstanties en privé-verzamelaars onontbeerlijke ondersteuning bieden – te waarborgen, streven we naar structurele financiering. En naar een geschikte en betaalbare locatie om al onze functies te verenigen met ruimte voor langdurige programmering, residencies en tentoonstellingen. In 2022 heeft LIMA samen met **de Appel** en **PAKT/////** de mogelijkheden voor gezamenlijke huisvesting verkend.

Met het realiseren in 2023-2024 van de publiekstentoonstelling *REBOOT* in samenwerking met **Nieuwe Instituut** en het daaraan voorafgaande *DIGITAL CARE*-programma in 2023 in samenwerking met een groot aantal partijen, presenteren we twintig sleutelwerken en tien hedendaagse makers in dialoog met deze werken, en wat er aan kennis en praktijk nodig is om deze werken, uit de periode 1960-2000, anno 2023 te kunnen tonen. Hiermee laten we zien hoe belangrijk de toegang tot deze baanbrekende artistieke praktijken is en verbinden we die met steeds nieuwe, actuele betekenissen voor makers en vraagstukken van nu. Hiermee laten we zien wat het belang is van en wat ervoor nodig is om de kunstwerken en praktijken ook in de toekomst te kunnen vertonen en begrijpen, en welke sleutelrol LIMA in het veld vervult. Dat doen we in samenwerking met een groot aantal instellingen en makers. Verder werken we samen met het **Netwerk Archivering Design en Digitale Cultuur (NADD)**, de **Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK)**, het **Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE)** en onze nationale

en internationale partners aan een infrastructuur voor het verzamelen van mediakunst en het delen van voorzieningen en kennis.

We kijken ernaar uit concrete stappen te gaan maken om duurzaamheid, diversiteit en inclusie meer te integreren. Wij gaan fier door naar het volgende decennium. En kijken vooruit, naar perspectieven en middelen om onze ambities te realiseren.

Gaby Wijers, directeur/bestuurder

Amsterdam, juni 2023

COLLECTIE | DISTRIBUTIE | PRESENTATIE

In de afgelopen vijftig jaar heeft LIMA een indrukwekkende collectie en uniek archief opgebouwd met een accent op Nederlandse mediakunst. Onze collectie heeft zich ontwikkeld tot dé mediakunst-collectie van Nederland. We distribueren, presenteren, ontsluiten en conserveren deze zorgvuldig gecureerde selectie van innovatieve kunstwerken die de diversiteit en evolutie van de discipline weerspiegelen. Onze collectie omvat een breed spectrum aan mediakunstwerken, variërend van werken met een screen-based element zoals video's, games en websites, tot werken met meerdere kanalen, werken gebaseerd op complexe software, XR, evenals live audiovisuele kunst.

DISTRIBUTIE: EEN SCALA AAN ACTIVITEITEN

LIMA speelt een cruciale rol als **bemiddelaar** tussen kunstenaars en diverse mogelijkheden voor de verspreiding, promotie en conservering van mediakunst in binnen- en buitenland. Daarbij richt LIMA zich ook op talentontwikkeling. Door als distributeur niet alleen te focussen op het verspreiden van het werk, maar de kunstenaar zelf en zijn of haar werk met een breder scala aan activiteiten te ondersteunen, is LIMA nauw betrokken bij de kunstenaars- en vertoningspraktijk, en fungeert zij als belangrijke ambassadeur voor mediakunstenaars die in Nederland actief zijn of waren. Door deze inspanningen draagt LIMA bij aan het vergroten van de zichtbaarheid en waardering van deze werken en het genre. En het bevordert een levendige uitwisseling van ideeën en samenwerkingen binnen de kunstgemeenschap en de creatieve industrie.

LIMA legt werken voor aan curatoren en festivalprogrammeurs, en ontwikkelt zelf alternatieve en innovatieve distributie- en presentatiestructuren (p. 18). Voor elke vertoning wordt een vergoeding gevraagd, waarbij de commissie tussen de kunstenaar en de distributeur wordt verdeeld op basis van een overeengekomen percentage. Dit zorgt niet alleen voor een

eerlijke vergoeding voor de kunstenaars, het bevordert ook hun naamsbekendheid en zichtbaarheid via het LIMA-netwerk.

Conservering – in opdracht van zowel kunstenaars als instellingen – en onderzoek naar de geschiedenis van Nederlandse mediakunst, zijn bij LIMA onlosmakelijk verbonden met distributie. Het is van essentieel belang de mediakunstwerken **toegankelijk te houden**, zowel fysiek als online, voor een breed publiek, zodat ze nu en in de toekomst blijven circuleren. Dit geldt voor het werk van zowel pioniers als toonaangevende mediakunstenaars, zoals **Steina** en **Woody Vasulka**, **Madelon Hooykaas**, **Lernert & Sander**, **Julika Rudelius**, **Melanie Bonajo** en **Broersen & Lukács**. Hun werken worden regelmatig getoond op overzichtstentoonstellingen, zoals te zien is in de bijlage. **Onderzoek** doen we ook naar de impact van allerlei nieuwe technologieën op opkomende online platformen voor distributie van mediakunst.

Distributie speelt bovendien een belangrijke rol in **talentontwikkeling**. LIMA zet zich actief in om opkomend talent, zoals **Mateo Vega**, **Frederique Pisuise**, **Pedro Gossler** en **Amauta Garcia & David Camargo**, te ondersteunen en te stimuleren. We doen dit niet alleen door hun werken in distributie te nemen, maar we bieden ook strategisch advies. Daarnaast ondersteunt LIMA kunstenaars bij subsidieaanvragen en helpt ze hen bij het oplossen van eventuele technische problemen. LIMA streeft ernaar om een waardevolle bron van kennis en expertise te zijn voor deze opkomende kunstenaars, zodat ze hun artistieke praktijk verder kunnen ontwikkelen.

Nieuwe modellen voor distributie

Hoewel dit distributiemodel nog steeds een stevige basis biedt, zijn distributiemodellen aan verandering onderhevig. In 2022 wordt een onderzoeksproject afgerond dat zich richt op toekomstige modellen voor de distributie van mediakunst, vooral complexe digitale kunstwerken en op software gebaseerde kunst. Dit onderzoek, gefinancierd door het **Stimuleringsfonds Creatieve Industrie**, ging van start in 2019, maar de planning werd verstoord als gevolg van de COVID-19-pandemie.

Het eerste deel van deze publicatie richt zich op het recente verleden. De opkomst van nieuwe technologische en maat-

schappelijke ontwikkelingen daagde mediakunstdistributeurs, zoals LIMA, uit om de bestaande distributiemodellen te heroverwegen. Hoewel deze evolutie al in gang was gezet door de toenemende digitale consumptie van cultuur, bracht de COVID-19-pandemie nog meer urgentie met zich mee.

Onderzoeker **Rachel Somers Miles** verkent de aard van distributie, hoe het distributielandschap is veranderd het afgelopen decennium en hoe distributiediensten gedifferentieerd zijn om te voldoen aan de eisen van complexe mediakunstwerken en het publiek. Bovendien neemt ze samen met LIMA-directeur Gaby Wijers deel aan boeiende rondetafelgesprekken met collega-distributeurs over de impact van de coronapandemie. Distributeurs van digitale kunst waren in de afgelopen jaren vaak in staat om snel in te spelen op de nieuwe online initiatieven, dankzij hun wendbare opzet, bestaande infrastructuur en beschikbare middelen. Maar de opkomst van talrijke nieuwe online platformen brengt ook vragen met zich mee over een eerlijke beloning voor kunstenaars en de kwaliteit van online presentaties. Het verslag van dit rondetafelgesprek leest als een inspirerend tijdsdocument.

In het tweede deel van het onderzoek naar nieuwe modellen voor distributie richt onderzoeker **Stefan Glowacki** een blik op de toekomst van online en offline distributiemodellen voor op software gebaseerde kunst. De conclusie is dat LIMA, vanwege haar expertise, een centrale rol kan blijven vervullen in het gehele ecosysteem van actoren – galleries, festivals, musea, verzamelaars en kunstenaars – die verantwoordelijk zijn voor verschillende vormen van software-gebaseerde kunst. Dit vereist de ontwikkeling van een meer gedifferentieerde infrastructuur. Daarnaast onderschrijft het onderzoek het belang van online zichtbaarheid voor de status van een digitaal kunstwerk. Vooral platforms voor NFT (non fungible token; een uniek crypto-token) spelen hierop in. In het verlengde daarvan worden distributiemodellen onder de loep genomen die zijn gebaseerd op Spotify-achtige abonnementsformules of op blockchain.

De presentatie van de publicatie naar aanleiding van dit onderzoek, *A New Era for The Distribution of Media Art*, vond plaats op 15 februari 2023 in **LAB111**.

Distributie 2022 in cijfers

LIMA vervult een essentiële rol als verbindende schakel tussen kunstenaars, werken uit de collectie en het brede publiek. In 2022 heeft LIMA 19 nieuwe werken van evenzoveel kunstenaars/collectieven aan de collectie toegevoegd, waarvan 8 kunstenaars met wie er nooit eerder was samengewerkt. De volledige lijst van deze werken is te vinden in de bijlage. In 2022 vinden 157 vertoningen plaats met werken uit de LIMA-collectie op verschillende off- en online locaties, waaronder musea, presentatie-instellingen, universiteiten, academies en film- en mediakunsthoeven, tijdens in totaal 78 tentoonstellingen en screenings. Hoewel dit een lichte daling is ten opzichte van 2021 (80 locaties), moeten we rekening houden met de nasleep van de COVID-19-pandemie, die heeft geleid tot het wegvallen van festivals, tentoonstellingen en andere vertoningsmogelijkheden. Desondanks heeft LIMA in 2022 naar schatting 600.000 bezoekers weten te bereiken met nieuwe werken en met werken uit de uitgebreide collectie, die inmiddels 5 decennia bestrijkt.

In vergelijking met 2021 is LIMA erin geslaagd werken van meer kunstenaars/collectieven uit haar collectie te verspreiden: 66 in 2022 tegenover 53 in 2021. Dit succes is mede te danken aan de inspanningen om kunstenaars en hun werken die minder aandacht kregen, in de schijnwerpers te zetten. Via de aanwezigheid op sociale media, het programma, de nieuwe maandelijks distributie-nieuwsbrief en het platform mediakunst.net vergroot LIMA hun zichtbaarheid.

Nieuwe aanwinsten

LIMA breidt jaarlijks haar gerenommeerde collectie uit met recent werk. Hierbij koestert LIMA de **langdurige samenwerkingen met kunstenaars** die al een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de mediakunst. Daarnaast zijn we altijd op zoek naar **nieuwe talenten en innovatieve benaderingen van het medium**. Door werk van nieuwe makers en nieuwe vormen van mediakunst in de collectie op te nemen, blijven we relevant en stimuleren we artistieke diversiteit en experiment.

Verder **verrijken** nieuwe werken de collectie met onverwachte dwarsverbanden, innovatieve denkrichtingen, artistieke perspectieven en nieuwe technologieën. Elk jaar selecteert LIMA's

Sebastián Díaz Morales, *Smashing Monuments* (2022)

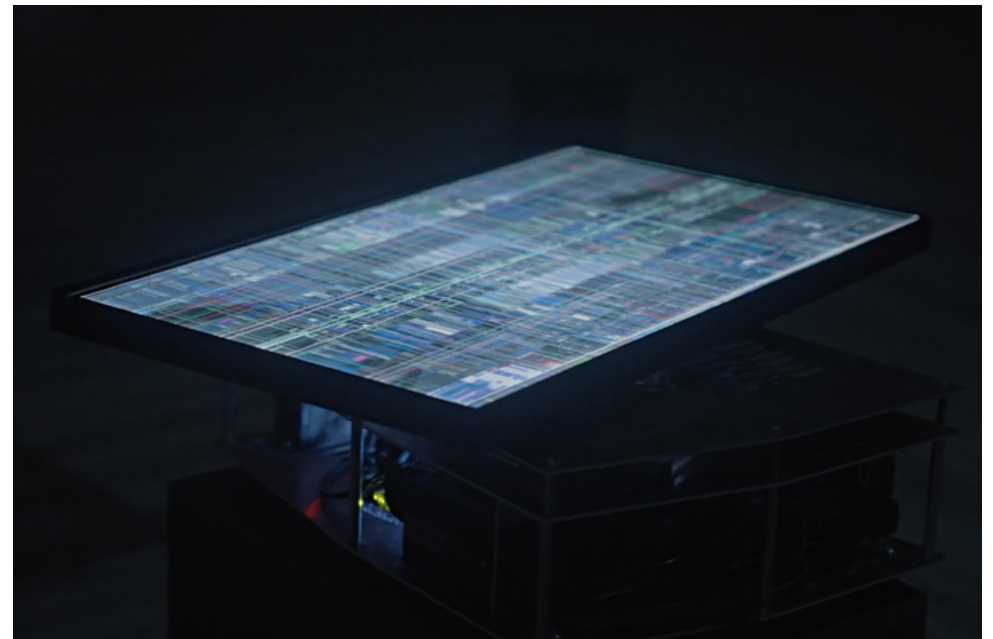
Patricia Werneck Ribas, *The Possessed* (2022)

Marijn Ottenhof, *The Governed Subject* (2022)

Zeno van den Broek, *Forming Folds* (2022)

Eoghan Ryan, *A SOD State* (2022)

Frederique Pisuise, *I'm Just Lying There* (2022)

Amauta Garcia & David Camargo, *Arrullo* (2022)

Michiel van Bakel, *What Wide Web* (2022)

artistieke team nieuwe werken van kunstenaars wier werk opvalt tijdens screenings, afstudeerpresentaties en tentoonstellingen die het team bezoekt. Daarbij letten we op de kwaliteit, inhoud en vorm van het werk, evenals de inbedding in de collectie. LIMA hecht ook veel waarde aan werken die een zinvolle bijdrage leveren aan de maatschappelijke discussie en reflectie. Het artistieke team, dat bestaat uit **Sanneke Huisman, Theus Zwakhals, Ruth Timmermans, Manique Hendricks** (tot oktober 2022) en **Gaby Wijers**, selecteert daarom ook werken die op een diepere manier betrokken zijn bij actuele vraagstukken en thema's.

Actuele thema's

Zo spotten we onder andere het poëtische werk *Arullo* (2022) van **Amauta Garcia en David Camargo** tijdens de *Jan van Eyck Open Studios* in Maastricht en het satirische *Fanfictional Politics* (2022) van **Pedro Gossler** tijdens de *Graduation Show* van **KABK** in Den Haag. Het eerste werk confronteert de kijkers met de mogelijke gevolgen van de booractiviteiten op het delicate ecosysteem van de Waddenzee. Met behulp van een duizelingwekkende caleidoscopische beeldenstroom creëert Gossler een visuele ervaring die de complexiteit en veranderlijkheid van de 'waarheid' onderstreept. Een ander uitstekend voorbeeld hiervan is het intussen veelvuldig vertoonde werk *Let's Be Friends* (2022) van **Arno Coenen & Rodger Werkhoven**. Het werk roept vragen op over de veranderende rol van menselijke creativiteit in een steeds meer AI-gedreven wereld.

Maatschappelijk onrecht en vooroordelen vormden een ander prominent thema. In het werk *Heat Waves* (2022) verkent **Kent Chan**, afkomstig uit Singapore maar nu woonachtig in Amsterdam, verschillende stigmatiserende stereotypen die circuleren over de tropen. De Braziliaans-Nederlandse kunstenaar **Patricia Werneck Ribas** onderzoekt in *The Possessed* (2022) een religieus ritueel dat tot slaaf maakten vanuit Afrika naar Brazilië meebrachten en dat eeuwenlang onderdrukt werd, door een beroep te doen op de geschriften van verlichtingsfilosofen en theologen. **Eoghan Ryan's** *A SOD State* (2022) portretteert het repetitieve politieke theater rondom de pre- en post-Brexit 'troubles' in Noord-Ierland. Op de valreep van 2022 wordt *Smashing Monuments* van **Sebastian Diaz Morales** aan de collectie toegevoegd. In dit werk onderzoeken

leden van het kunstenaarscollectief **Ruangrupa** de complexe betekenis van de nog aanwezige koloniale monumenten in de hedendaagse Indonesische samenleving.

Installaties in distributie: investeringen en uitdagingen

Daarnaast distribueert LIMA vanaf 2022 ook de installatie *Forming Folds* van **Zeno van den Broek**, een werk dat in opdracht van LIMA is gemaakt en ook door ons is geproduceerd. Dit werk is een reflectie op de impact van alomtegenwoordige schermen van verschillende formaten op onze ruimtelijke ervaring en maakt tevens gebruik van AI. De tweede nieuwe installatie in de collectie is *Spectral Constellations* van **Semiconductor**, een nieuwe stap in het oeuvre van dit Britse duo, waarmee LIMA al twee decennia samenwerkt. Dit werk is een eigenzinnige data-driven toevoeging aan hun portfolio en was meteen te zien als kunstwerk op het *International Film Festival Rotterdam 2023*. Deze fysieke kunstwerken op de juiste manier onder de aandacht brengen, verspreiden en ook in de toekomst kunnen vertonen, vergt steeds opnieuw een aanzienlijke investering van tijd en middelen, zoals het voorzien in bijkomende opslagruimte, technische ondersteuning, het regelen van transporten en het leggen van nieuwe contacten.

Diversiteit en internationalisering

Naast actief op zoek gaan naar opkomend talent, hanteert LIMA ook een beleid van **open inzendingen**. Ook hierbij wordt specifieke aandacht besteed aan het vergroten van de **diversiteit** aan kunstenaars in de collectie. LIMA moedigt kunstenaars van verschillende achtergronden en disciplines aan om hun werk in te zenden, ongeacht hun ervaring of bekendheid. Door bewust te streven naar diversiteit in de collectie, wordt een dynamische verzameling van werken gecreëerd die de verscheidenheid en complexiteit van de hedendaagse kunstpraktijken reflecteert.

Alle werken in de collectie zijn zorgvuldig beschreven in en toegankelijk gemaakt via onze online catalogus. De titels zijn **internationaal op de markt gebracht** en kunnen ter beschikking staan ten behoeve van tentoonstellingen en screenings voor zowel professionals als studenten als een breed publiek.

LIMA brengt de werken actief onder de aandacht van curatoren en programmamakers van festivals in haar uitgebreide en groeiende internationale netwerk. De gecontextualiseerde presentatiemomenten die LIMA in binnen- en buitenland en zowel on- als offline verzorgt, dragen in belangrijke mate bij aan het ondersteunen van de distributie-activiteiten.

PRESENTATIE

Vanaf maart 2022 gaat de culturele sector na de coronapandemie weer van het slot en organiseert LIMA opnieuw volop presentaties in eigen huis, met een toenemende publieke belangstelling. De zalen zitten vol en de avonden, die nu structureel onder de titel *LIMA Presents* worden georganiseerd, bieden steeds nieuwe perspectieven op het snijvlak van kunst, technologie en maatschappij. De waardering van het publiek voor de ruimte om gezamenlijk kunst te ervaren, lijkt na een periode van lockdowns toegenomen.

Niet alleen het publiek maar ook LIMA zelf treedt dit jaar bewuster naar buiten. Er is in de programma's meer aandacht voor werken buiten de collectie; er wordt ook regelmatig samengewerkt met externe curatoren. Deze open blik komt de inhoud en receptie van de programma's ten goede. De *New Work*-avonden zijn een constante factor: op deze avonden presenteert LIMA de nieuwste werken van aanstormend en bewezen talent, altijd in aanwezigheid van de makers. Zo dragen de presentaties bij aan community-vorming, zichtbaarheid van jonge kunstenaars en het intensiveren van het contact tussen kunstenaars en publiek.

LIMA presents in binnen- en buitenland

LIMA presenteert niet alleen werk uit de collectie in eigen huis (zie hieronder), maar ook steeds vaker op locaties in binnen- en buitenland. Elke twee jaar wordt LIMA uitgenodigd een programma samen te stellen voor de distributeursvertoningen op het prestigieuze *International Short Film Festival Oberhausen*. Omdat dit programma fungeert als een internationaal uitstalraam voor nieuw werk en het vooral curatoren aantrekt als publiek, ondersteunt het ook de hierboven gemelde distributie-activiteiten. LIMA selecteerde bijzonder actuele werken van vijf vrouwelijke makers: **Judith Westerveld**, **Tali Lieberman**,

Frederique Pisuisse, **Ghita Skali** en **Katja Verheul**. De vertoning op 5 mei 2022 wordt ingeleid door LIMA-curator Manique Hendricks.

Van 11 september tot 23 oktober 2022 presenteert **Club Solo** in Breda een werk van **Wineke Gartz**. LIMA-curator Manique Hendricks reageert op deze solotentoonstelling van Gartz met werk van **Nina Yuen**. Deze tentoonstelling gaat vergezeld van een publicatie waarvoor Manique Hendricks een essay heeft geschreven.

Op 8 december 2022 modereert LIMA een filmavond met media-kunstpionier **Edwin van der Heide** voor *Creative Coding Utrecht*. Tijdens *ART Machines*, een festival dat beoogt onze relatie met robots, glitches en algoritmes te herstellen, interviewt LIMA-curator Sanneke Huisman de kunstenaar over zijn oeuvre, inspiratie, geluidsfeedback, visuals en narratief. Ook wordt werk van **ReMi**, de **Vasulka's** en **Semiconductor** vertoond. Deze avond vindt plaats bij **De Havenloods** in Utrecht.

LIMA presents @ LAB111

In 2022 vinden er vijf drukbezochte programma's plaats in onze thuisbasis **LAB111** in Amsterdam Oud-West. Voor vier avonden werken we met gastcuratoren die met nieuwe thema's deze programma's verrijken. Elk programma bevat ook Q&A's met de aanwezige kunstenaars van de geselecteerde werken.

De poëtica van arbeid

Voor de eerste LIMA Presents: *Work + Work ≠ Work* van het jaar 'werken' we samen met de Amsterdamse studentenafdeling van de internationale **Association of Moving Image Archivist (AMIA)**. De studenten selecteren kunstwerken van **Yvonne Oerlemans**, **Mona Hatoum**, **Johan Rijpma**, **Jeroen Kooijmans**, **Lernert & Sander** en **Corinne Schnitt** op het snijvlak van huishoudelijk werk, reproductieve arbeid en de positionering van artistieke inspanningen in relatie tot het werkende lichaam.

Een avond vol/van emoties

Op **20 april 2022** presenteert LIMA samen met danser, choreograaf en curator **Karin Post**, curator **Mark Kremer** en

Manja Topper, acteur en mede-oprichter van **Dood Paard**, het programma *E- Motion, Reports from the Basement*. Het programma bestaat uit videokunst (onder meer uit de LIMA-collectie), artist statements, gesprekken en live performances over emoties. Aan de hand van deze expressievormen wordt door de curatoren de relatie tussen kunst en emotie onderzocht. E-motion neemt het publiek mee naar de innerlijke ruimte waar kunstenaars op zoek zijn naar compassie en vervoering, naar emotie en communicatie, maar ook naar stilte. Uit de LIMA-collectie worden werken vertoond van onder anderen **Gerald van der Kaap**, **Anouk de Clercq/Tom Callemin**, **James Beckett**, **Sander Breure** en **Witte van Hulzen**, **Valentina Gal** en **Joan Jonas**. De optredens worden verzorgd door Manja Topper en Karin Post.

Nieuwe aanwinsten door de ogen van een pionier

Twee keer per jaar vertoont LIMA nieuw werk uit de distributiecollectie. Op woensdag **11 mei 2022** is de gerenommeerde curator **Barbara London** de gast-samensteller. Van 1973 tot 2013 was ze curator video- en mediakunst bij het **Museum of Modern Art (MoMA)** in New York, waar ze pionierde met het integreren van internet en digitale media in de curatoriale praktijk. Voor deze avond bij LIMA kiest ze werk van de Nederlandse kunstenaars **Michiel van Bakel**, **Mateo Vega** en **Madelon Hooykaas**. Daarnaast laat ze vers werk zien van haar in Korea geboren stadgenoot **Seoungcho Cho** en nieuw werk van het Oostenrijkse duo **UBERMORGEN** in samenwerking met de Britse kunstenaar **Nye Thompson**. Tijdens het programma gaat Barbara London ook in gesprek met **Karen Archey**, curator hedendaagse kunst van het **Stedelijk Museum** in Amsterdam, over haar curatoriale praktijk en haar memoir *Video Art/ The First Fifty Years* (2020). Het is de eerste keer dat dit boek in Nederland wordt gepresenteerd.

Nieuw seizoen, nieuwe werken

Bij de start van het culturele seizoen presenteert LIMA op **28 september 2022** nieuw werk in distributie, geselecteerd door curator Manique Hendricks, met als overkoepelend thema: lichamen en grenzen. **Frederique Pisuise** (afgestudeerd aan de **Gerrit Rietveld Academie** in Amsterdam en **Goldsmiths** in London), **Ghita Skali** (genomineerd voor de *Prix de Rome*), de

Singaporese, nu in Amsterdam gevestigde kunstenaar **Kent Chan** en voormalig Rijksakademie-resident **Eoghan Ryan**.

Na afloop van de screenings wordt de door LIMA gecoproduceerde en gedistribueerde audiovisuele installatie *Forming Folds* van de Nederlandse multidisciplinaire kunstenaar **Zeno van den Broek** getoond. Het werk onderzoekt de relatie tussen het digitale en onze ruimtelijke waarneming. Met het oog op verdere distributie van het werk wordt bij deze gelegenheid een promotievideo opgenomen en worden beeldende kunstcuratoren uitgenodigd. In 2024 zal het werk onderdeel uitmaken van een overzichtstentoonstelling van de kunstenaar.

De maat der dingen

Op **23 november 2023** vindt de vijfde en laatste *LIMA Presents @ LAB111* plaats, een spannende nieuwe samenwerking van LIMA-curator Sanneke Huisman met **Canal++** – een Amsterdamse filmclub opgericht door **Rachael Rakes** en **Julian Ross** – en het nieuwe Leidse interdisciplinair onderzoekscentrum gewijd aan de bevordering van multimodale en audiovisuele onderzoeksmethoden in de sociale en geesteswetenschappen, **ReCNTR**. Hierbij staat het werk *Constant* (2022) van **Beny Wagner** en **Sasha Litvintseva** centraal, een reis door de sociale en politieke geschiedenis van het standaardiseren van maten. Gedurende het grootste deel van de geregistreerde geschiedenis is het menselijk lichaam de maat van alle dingen, maar wat heeft ertoe geleid dat meten niet langer het lichaam is, maar een wetenschap op zich?

In reactie op dit werk worden door de kunstenaars uit de LIMA-collectie werken van **De Vasulkas**, **Broersen & Lukács** en **Stephen s' Soreff** geselecteerd. Het werk van die laatste, *Het Vliegende Oog* (1983), over een drone-prototype, blijkt een ware herontdekking! Het programma is afgesloten met een Q&A met de aanwezige kunstenaars.

LIMA presents online

In 2022 host LIMA de online solotentoonstelling *Walk With Me* van **Jonas Lund** op **distant.gallery**, de wereldwijde online galerie en het sociaal medium van kunstenaar **Constant Dullaart**.

De online tentoonstelling is beschikbaar van 27 juni tot en met 27 juli 2022. In deze tentoonstelling be vraagt Jonas Lund authenticiteit en auteurschap in een tijd van ultra-commodificatie. Jonas geeft een kijkje achter de schermen van het automatiseren van zijn praktijk en zijn artistieke brein in de afgelopen tien jaar. Een cocktail van lagen van automatisering, optimalisatie, gedistribueerde besluitvorming en instructies om zijn kunstwerken te creëren. Het toont vroege en recente experimentele uitvoeringen van het verpakken van zijn gedistribueerde identiteit, typische persoonlijkheidskenmerken en muzikale intermezzo's. Samen met het symposium *Transformation Digital Art* en ons project *Mediakunst op Wikipedia* vormt deze presentatie een onderdeel van de LIMA-strategie om digitale activiteiten verder uit te bouwen.

Het LIMA symposium *Transformation Digital Art* (p. 33) vindt in 2022 geheel online plaats op ons LIMA-platform. Onderdelen zijn toegankelijk gemaakt op **Vimeo** en **YouTube**, waar geïnteresseerden ze nog steeds kunnen bekijken.

MEDIAKUNST OP WIKIPEDIA

In 2022 gaat het project *Mediakunst op Wikipedia*, dat is gericht op het verbeteren van de zichtbaarheid van mediakunst in samenwerking met belangrijke Nederlandse collectiehouders, zijn tweede jaar in. Ook dit jaar staat het project in de vorm van een workshop centraal. Er vinden elf edities plaats op verschillende locaties in het land. Naast de workshops worden er lezingen gegeven, vinden er bijeenkomsten plaats en wordt er intensief overleg gepleegd over een mogelijk datamodel. Daarnaast wordt er gestaag content toegevoegd aan de in 2023 te lanceren Media Art Blog. Naast de kernpartners zijn **Upstream Gallery, Rozet Arnhem, West Den Haag** en de **Rijksdienst Kunst-historische Documentatie** betrokken bij het project. Er wordt ook gebruikgemaakt van de expertise van **TATE Modern in Londen** om het project te verrijken.

Mediakunstenars in de schijnwerpers

Mediakunst op Wikipedia is een meerjarig samenwerkingsproject. Samen met projectpartners **Wikimedia Nederland, Stedelijk Museum Amsterdam, Van Abbemuseum, Frans Hals Museum** en de **Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)** zet LIMA

zich in om de werken en levensverhalen van mediakunstenars in de schijnwerpers te zetten. Deze gerenommeerde landelijke kunstcollecties herbergen een aanzienlijke hoeveelheid waardevolle mediakunst, waarvan veel nog onbekend is bij het grote publiek. Door samen te werken met **Wikimedia Nederland**, de organisatie achter 's werelds populairste en grootste online encyclopedie, streven we ernaar daar verandering in te brengen. Bij de start van het project in 2021 waren 500 van de 900 mediakunstenars die vertegenwoordigd zijn in de online catalogus *Mediakunst.net* niet vermeld op *Wikipedia*.

Het initiële doel van project was het publiceren van 500 Wikipedia-artikelen over de mediakunstenars die aanwezig zijn in de collecties van het **Stedelijk Museum Amsterdam**, de **RCE**, het **Van Abbemuseum**, het **Frans Hals Museum** en LIMA, maar nog niet op *Wikipedia* staan. Deze artikelen worden toegevoegd aan de online encyclopedie Wikipedia en zichtbaar gemaakt in de online catalogus *Mediakunst.net*. Dit kwantitatieve doel is gaandeweg bijgesteld, omdat de focus op twee andere zaken is gelegd: een blog waarop achtergrondinformatie wordt geplaatst, en het ontwikkelen van een datamodel voor het invoeren van mediakunstwerken. Deze twee stappen zijn nodig om het schrijven van artikelen te bevorderen. De *Media Art Blog* kan worden gebruikt als aanvullende bron bij het schrijven, terwijl het datamodel zorgt voor een betere representatie van mediakunst in *Wikidata*. Dankzij de samenwerking met verschillende collectiehouders en de online encyclopedie biedt dit project een unieke gelegenheid om metadata op een gecontroleerde manier als linked open data beschikbaar te stellen. Hierdoor wordt het gemakkelijker om informatie over mediakunst te vinden en te delen. Het **Center for Arts & Media ZKM** (Karlsruhe, Duitsland) is als inhoudelijke partner hierbij betrokken.

Schrijfworkshops

Een essentieel onderdeel van *Mediakunst op Wikipedia* zijn de schrijfworkshops die in samenwerking met verschillende partners worden georganiseerd. In september en oktober 2022 opent bijvoorbeeld het **Van Abbemuseum** zijn deuren voor studenten kunstgeschiedenis van de **Open Universiteit** en de **Universiteit Utrecht**. Het schrijven van een Wikipedia-artikel

maakt deel uit van het curriculum. Tijdens de eerste bijeenkomsten maken de studenten kennis met de collectie mediakunst van het museum en krijgen ze uitleg over de museumbibliotheek. Vervolgens kiezen ze een mediakunstenaar uit de collectie van het **Van Abbemuseum** als onderwerp. **Steven ten Thije** (hoofd Collecties) en **Chantal Kleinmeulman** (medewerker Collectie, Bibliotheek en Archieven) zijn bij de schrijfworkshops betrokken vanuit het museum, terwijl **Patrick van Rossum (Universiteit Utrecht)** en Nathalie Zonnenberg (**Open Universiteit**) als docenten fungeren. De schrijfworkshops worden vanuit het project begeleid door Wikipe-diaan **Annika Hendriksen** en projectleider **Sanneke Huisman**.

Media Art Blog

Naast de schrijfworkshops wordt er ook gewerkt aan alternatieve routes om de levens en verhalen van mediakunstenaars met een breder publiek te delen, zoals de *Media Art Blog*. Dit online kanaal biedt diepgaande artikelen, interviews en achtergrondinformatie over de kunstenaars en kunstwerken uit *Mediakunst.net*. De blog is een publieksvriendelijke en toegankelijke website. Hij vormt een waardevolle aanvulling op de catalogus, die momenteel beperkte aanvullende informatie bevat en voornamelijk gericht is op het professionele publiek. De lancering van de *Media Art Blog* heeft begin 2023 plaatsgevonden.

Datamodel

Het toevoegen van metadata aan *Wikidata*, de referentiedatabase van *Wikipedia*, is een belangrijk onderdeel van *Mediakunst op Wikipedia*. **Hanno Lans**, een dataspecialist, is verantwoordelijk voor deze taak. In de beginfase zijn de metadata van de 500 mediakunstenaars uit *Mediakunst.net* zonder Wikipedia-artikel ingevoerd op *Wikidata*. Momenteel wordt onderzocht hoe ook metadata over de kunstwerken kunnen worden toegevoegd, om zo een rijker beeld te creëren.

Door kunstenaars en kunstwerken uit diverse collecties in te voeren als linked open data wordt het mogelijk het veld van mediakunst in kaart te brengen. Om dat op het niveau van de kunstwerken te kunnen doen, is een geschikt datamodel vereist. Op dit moment bestaat zo'n model nog niet op *Wikidata*, en verschillende instellingen hanteren momenteel

geen uniform systeem. Er wordt momenteel nauw samengewerkt met expert-partners, waaronder **ZKM**, om een overkoepelend datamodel voor mediakunst te ontwikkelen dat ook aansluit op de velden in de collectieregistratiesystemen van instellingen. Zodra dit datamodel beschikbaar is, kunnen gegevens gemakkelijk worden overgezet naar *Wikidata*.

Onderzoek naar online-media-kunstcollecties en publiek

Ook vindt er in het kader van dit project een inventariserend onderzoek plaats naar online collecties en publiek, gericht op de stand van zaken bij mediakunst.net-partners. Om dit in kaart te brengen, gaat zelfstandig onderzoeker **Rosa Marie Mulder** samen met **Gaby Wijers** (directeur LIMA) en **Sanneke Huisman** (curator en projectleider *Mediakunst op Wikipedia* LIMA) in gesprek met de partners over de status quo en gewenste toekomstscenario's omtrent ontsluiting, toegankelijkheid, zichtbaarheid en het publieksbereik van hun online-media-kunstcollecties.

CONSERVERING | ONDERZOEK

Digitale kunst is mede door continue technologische vernieuwingen een innovatieve, maar ook snel veranderende en kwetsbare vorm van hedendaags erfgoed. De werken moeten beschermd worden tegen veranderende formats, bitrot (data-degradatie binnen een opslagmedium) en andere vormen van verval om in de toekomst beschikbaar en begrijpbaar te zijn.

Het vertonen en bewaren van digitale kunst brengt steeds nieuwe vragen en uitdagingen met zich mee. Dit type kunst is sterk afhankelijk van technologie. De gebruikte software (besturingssystemen en programmeer- en applicatiesoftware) en hardware (floppies, cd-roms, videokaarten, monitoren et cetera) zijn aan verandering onderhevig (door verval en veroudering), waardoor het functioneren van het kunstwerk wordt bedreigd. Om dit functioneren en de beleving van het kunstwerk te behouden, is het kunstwerk zelf ook onherroepelijk aan verandering onderhevig. Dergelijke veranderingen horen intrinsiek bij dit type kunstwerken. Om deze kunstwerken te kunnen documenteren en analyseren, en een plan op te stellen voor de digitale duurzaamheid van deze werken, is specialis-tische kennis nodig.

De kennis van behoud, beheer en toegankelijkheid van digitale kunst en erfgoed is bij LIMA beschikbaar en wordt continu verder ontwikkeld en ter beschikking gesteld. Het type kunstwerken dat wij archiveren en conserveren loopt uiteen van digitale video en performances tot live gegenereerde kunstwerken, van immersive installaties tot spatial audio gebruikt om de kijkrichting te sturen in virtual reality, websites die gebruikmaken van game engines en social media en NFT's. Wij realiseren in samenspraak met een groot aantal spelers uit het veld een gezamenlijke infrastructuur en kenniscentrum voor de toekomstige toegankelijkheid oftewel conservering van digitale kunst. Doordat wij kennis en faciliteiten delen, hoeft niet elke instelling, collectie, kunstenaar of museum zelf die kennis en infrastructuur op te bouwen.

CONSERVERING

LIMA biedt diensten, kennis, advies en onderzoek aan in samenwerking met een nationaal en internationaal werkveld. Ook beschikken we over een fysiek en digitaal depot waarin analoge en digitale kunstwerken duurzaam opgeslagen worden en waarvan in 2022 meer dan zestig collecties en honderden kunstenaars gebruikmaken. Al deze partijen brengen continu nieuwe werken bij LIMA onder. Wij zijn daarbij verantwoordelijk voor de kwaliteitscontrole, opslag, verduurzaming, uitlevering en anticipatie op toekomstige technische veranderingen; de collectiehouders voor aanlevering van de kunstwerken en informatie, de beschrijving en typering. In opdracht van de collecties worden de werken telkens op het geëigende formaat ter beschikking gesteld voor vertoning en presentaties, waarbij zij ook technisch en inhoudelijk worden ondersteund.

In cijfers

LIMA werkt samen met **SBMK** (Stichting Behoud Moderne Kunst), **NDE** (Netwerk Digitaal Erfgoed), **AVA_net** (netwerk audiovisuele collectiehouders in Nederland), **NADD** (Netwerk Archieven Design en Digitale Cultuur) en **Podiumkunst.net**. De infrastructuur, kennis en diensten worden door de afnemers betaald.

Zo ondersteunt LIMA onder andere het **Bonnefanten** (Maas-tricht), **Van Abbemuseum** (Eindhoven), **Groninger Museum** (Groningen), **Stedelijk Museum Amsterdam** (Amsterdam), **de Appel** (Amsterdam), **Rafaël Rozendaal**, **Jonas Lund**, **Christiaan Bastiaans**, **Valentina Gal**, kunstenaars, bedrijfs-collecties en particuliere verzamelaars.

In 2022 conserveert LIMA in totaal 64 verzamelingen, tegenover 52 in 2021. In 2022 zijn 174 kunstwerken van 96 kunstenaars voor 23 collecties geconserveerd en 35 kunstwerken van 17 verschillende kunstenaars voor 10 instellingen uitgeleverd voor vertoning.

Overige uitgelichte conserveringsactiviteiten

1. Een steeds groter aantal kunstenaars klopt voor de conservering van zijn kunstwerken bij LIMA aan. Daarvoor maken ze voorafgaand aan de selectie gebruik van onze mogelijkheden om hun kunstwerken op hun verouderde dragers te bekijken.
2. Nieuwe klanten in 2022 zijn onder andere **De Nederlandse Bank**, die in de aanloop naar haar nieuwe behuizing in Amsterdam haar collectie mediakunstwerken bij LIMA heeft ondergebracht, en de **Friedrich Christian Flick Collection** die na verhuizing van haar collectie naar Zwitserland al haar mediakunstwerken door LIMA liet verduurzamen.
3. De stijging van het aantal verzamelingen die gebruikmaken van LIMA in 2022 komt vooral doordat veel verzamelaars netartwerken bij LIMA opslaan in onze arthost-service. Arthost is een conserveringsdienst waarmee het voor iedereen makkelijk en toegankelijk is om online kunstwerken en complexe digitale werken op te slaan. Deze service is uniek in Nederland.
4. In lijn met 2021 hebben musea naar aanleiding van de coronapandemie hun collectie onder de loep genomen. **Het Bonnefanten** heeft een inhaalslag gemaakt en een deel van zijn mediakunstwerken bij LIMA laten verduurzamen. Zo ook het **Museum Boijmans van Beuningen**.
5. In het licht van het project *Infrastructuur Duurzame Toegankelijkheid Digitale Kunst* opende LIMA haar deuren voor kunstenaars en culturele instellingen om hun kunstwerken op hun verouderde dragers te onderzoeken en te bekijken.
6. In de gesprekken van de **Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed** (RCE) met de **Hartwig-collectie**, over het beheer en behoud van deze nieuw geproduceerde, aan de staat geschonken, veelal digitale kunstwerken, is beheer en behoud door LIMA overeengekomen.

ONDERZOEK

In een wereld waarin in toenemende mate en met grote snelheid enorme hoeveelheden informatie circuleren, speelt onderzoek een cruciale rol bij het zichtbaar maken en verhelde-

ren van zowel bestaande als nieuwe ideeën. LIMA onderzoekt en deelt wat oude en nieuwe technologieën betekenen voor toekomstige vertoning van mediakunstwerken. Ook ontwikkelen we alternatieven voor gangbare onderzoekspraktijken (artistiek, wetenschappelijk en kunsthistorisch) en collectieve vormen van kennisvorming. Dat doen we altijd in samenwerking met nationale en internationale instellingen, onderzoekers en kunstenaars.

Nieuwe perspectieven op conservering

Mediakunst en digitale kunst behoeven specifieke expertise om de conservering en duurzame toegankelijkheid ervan te realiseren. Het conserveren van steeds nieuwe typen van kunstwerken, bijvoorbeeld gemaakt met AI en VR, vraagt ook om nieuwe manieren van documenteren, archiveren en conserveren. Om digitale werken te bekijken, te beleven en te beoordelen moet niet alleen de juiste hardware, software en kennis beschikbaar zijn, maar is ook interactie op inhoud of actieve participatie en co-creatie belangrijk. Bovendien wordt storytelling, oftewel het verhaal (de kunsthistorische, technische en maatschappelijke context), steeds belangrijker om het werk ook in de toekomst te kunnen begrijpen.

Het afgelopen jaar hebben we in verschillende korte en langdurige onderzoeksprojecten gewerkt aan het vergaren van kennis, het creëren van instrumenten en het opzetten van technische faciliteiten op het gebied van kunst, technologie en erfgoed. Ons doel is om bestaand en toekomstig digitaal erfgoed op een duurzame manier toegankelijk te houden. We werken nauw samen met kunstenaars, wetenschappers en collecties om gezamenlijk standaarden en alternatieven te ontwikkelen. Daarnaast reflecteren we op onze relatief jonge en sterk evoluerende hybride disciplines, waarbij we ons richten op de nieuwste ontwikkelingen in ons vakgebied. Het lopende onderzoeksproject richt zich op infrastructuur en samenwerking voor de duurzame toegankelijkheid van digitale kunst.

Infrastructuur Duurzame Toegankelijkheid Digitale Kunst

Nu een steeds groter deel van de Nederlandse collecties bestaat uit digitale kunstwerken, wordt het zaak de uitdagingen samen en op frontale wijze aan te gaan. LIMA initieerde

het meerjarige project *Infrastructuur Duurzame Toegankelijkheid Digitale Kunst* om het verlies van digitale kunstwerken én de kennis om deze te conserveren tegen te gaan. Dat doen we samen met onder meer **Driessens & Verstappen, Jeroen Jongeleen, Jan Robert Leegte, Gabriel Lester, Rosa Menkman, Rafaël Rozendaal, Debra Solomon, Van Abbemuseum, De Appel, Bonnefanten, BPD kunstcollectie, Museum Boijmans Van Beuningen, Centraal Museum, Frans Hals Museum, Groninger Museum, KRC collectie, Kröller-Müller Museum, RCE afdeling collecties, RABO kunstcollectie, Rijksakademie, Stedelijk Museum Amsterdam**, en de netwerken **NDE** en **SBMK**.

Samen met deze collecties, netwerken en kunstenaars werken we aan onderzoek, educatie en infrastructuur. Aan de hand van casestudies, workshops, plenaire overleggen, factsheets en evenementen realiseren we gedeelde best practices en professionalisering van het veld. Kennisdeling met en het opleiden van junior conservatoren en museummedewerkers, en de uitwisseling met de kunstenaars, zijn daarbij cruciaal. Daarbij vernieuwen we ook onze technische infrastructuur en versterken we de samenwerkingen verder.

Case studies

Aan de hand van case study based research focussen we in 2022 op de volgende netart-werken: *Compressed Forests* (2016) van **Jan Robert Leegte** (collectie **RCE** en **Centraal Museum**). In dit generatieve werk worden met behulp van een algoritme dat de databases van Flickr bezoekt op basis van een aantal zoektermen, willekeurige afbeeldingen geselecteerd. Die worden daarna met een JPEG-compressie maximaal gecomprimeerd en hiermee wordt een 'landschap' samengesteld, waarin de ruwe computationele indruk van een gedelokaliseerd landschap achterblijft. *Fill This Up* (2014) van **Rafaël Rozendaal** (collectie **KRC**) is gemaakt met JavaScript en HTML5 en bestaat uit een interactieve webpagina, geprogrammeerd door **Reinier Feijen**. Wanneer de bezoeker de website voor het eerst laadt, lijkt deze blanco, totdat je de cursor naar het browservenster verplaatst en de felgekleurde vormen snel beginnen te stapelen. Door interactie verandert het beeld, in beginsel duurt het kunstwerk eindeloos.

De derde case study betreft *Running A Circle Clockwise* (2017) van **Jeroen Jongeleen** (internetart-collectie **Boijmans van Beuningen**, video's collectie **Kröller-Müller Museum**). Dit internetkunstwerk toont de kunstenaar die acht uur lang in een cirkel met de klok mee rent. Het werk bestaat uit vier video's met verschillende bestandsformaten en lengtes, bedoeld om de toegankelijkheid vanuit verschillende browsers en weergave-apparaten te ondersteunen. Het kan als installatie worden gepresenteerd, zowel offline als online, via een projectie of een scherm, maar het browservenster moet zichtbaar zijn en het werk moet tijdens de tentoonstelling nog steeds online toegankelijk zijn.

Bij alle cases is de kernvraag: hoe kan een online kunstwerk in de toekomst vertoond worden en wat is daarvoor nodig? Bij *Compressed Forests* worden daarbij de verschillende versies, de conservering van de steeds veranderende toegevoegde media en de afspraken tussen de verschillende instellingen (**RCE, Centraal Museum** en **LIMA**) onderzocht. Bij *Fill This Up* staan de verschillende versies, de conservering van internetart en de afspraken over presentatie centraal. Voor *Running A Circle Clockwise* kwam naast de conserverings-aanpak, de eerdere behandeling door het museum **Boijmans van Beuningen** en de verschillen tussen de video-series en dit online kunstwerk aan de orde. In alle genoemde gevallen zijn de werken bij **LIMA** ondergebracht. Wij opereren als depot en host – via ons arthost-platform – en zorgen voor het behoud en de toegankelijkheid op lange termijn van deze internet-kunstwerken.

Nieuwe tools voor de toekomst

Samen met de partners worden de door het **LIMA**-team uitgewerkte vragen en oplossingen besproken, de kunstenaars geïnterviewd en de werken geconserveerd. De resultaten, zoals de samenvattingen van de cases, vragenlijsten en tools voor de analyse van netart, worden gepubliceerd op de **LIMA**-website. We gaan ook regelmatig te rade bij ons nationale en internationale netwerk. Zo worden bijvoorbeeld *Compressed Forests* en de tool voor netart-analyse op verschillende internationale conferenties besproken en aan de hand daarvan aangepast. Om meer zicht te krijgen op de geschiedenis en praktijken van digitale kunst, typen en componenten wordt een serie workshops georganiseerd.

Project *Infrastructuur Duurzame Toegankelijkheid Digitale Kunst* biedt de collecties in Nederland en aankomende collectie-medewerkers de mogelijkheid om samen met de experts van LIMA een digitaal kunstwerk te onderzoeken en zo hun kennis en vaardigheden te vergroten. Het biedt kunstenaars de kans zich te verdiepen in het beheer en behoud van vraagstukken en samen tot oplossingen te komen. Daarmee zijn collectie-medewerkers, onderzoekers, studenten en makers de belangrijkste doelgroep. De uitkomsten van het project worden breed en internationaal gedeeld.

Overige uitgelichte onderzoeksactiviteiten

1. In 2022 heeft LIMA de opdracht gekregen om de allereerste NFT te verduurzamen die door een van de aangesloten musea is aangekocht. De museale aankoop, maar ook de conservering van een NFT, is in deze Nederlandse context een primeur.
2. Onder de noemer 'documenting digital art' wordt op internationaal vlak samengewerkt aan de documentatie van nieuwe kunstvormen, *Documenting Performance and Digital Art, re-thinking histories and practices of documentation in the museum and beyond* is een internationaal samenwerkingsproject dat wordt geleid door **Gabriella Giannachi** (director **Center for Intermedia and Creative Technologies, University of Exeter**), in samenwerking met **Francesca Franco** (**University of Exeter**), **Annet Dekker**, (**Universiteit van Amsterdam**), **Katrina Sluis** (**London South Bank University**) en **Gaby Wijers** (directeur LIMA en honorable research fellow bij **University of Exeter**).
3. Met **ZKM**, **Monoscope** en de **Universiteit Bern** worden linked open data en data modeling onderzocht (zie project *Mediakunst in Wikipedia*).
4. LIMA onderzoekt in samenwerking met **NADD** tools en toegang tot het cluster archieven voor digitale cultuur (met **Tactical Media Files, V2** en LIMA), neemt deel aan de research-residentie *How to Publish an Archive in Pluriform?* door **Outline**, programmacommissie en fotoserie.
5. LIMA neemt deel aan de werkgroep *Preservation Watch* van het **Netwerk Digitaal Erfgoed**.

KENNISOVERDRACHT & EDUCATIE

Nederland vervulde een pioniersrol in de digitale kunst en cultuur, maar die werken zijn nog nauwelijks bekend bij de nieuwe generatie en het grote publiek, terwijl ze vormend zijn geweest voor de (digitale) kunst en cultuur van vandaag. Onze mediakunstwerken en archieven zijn niet alleen onderdeel van de kunstgeschiedenis, maar ook van de technologische en innovatieve geschiedenis van Nederland en breder. Het probleem met de relatieve nieuwheid en de elkaar opvolgende transformaties, is dat er al snel een lacune in kennis ontstaat over hoe deze werken getoond en geconserveerd kunnen worden. LIMA heeft de kennis in huis over (de ontwikkelingen van) digitale kunst in haar verscheidenheid en hoe de mogelijkheden voor digitale transitie voor productie, presentatie (distributie), archivering en conservering van mediakunst kunnen worden benut.

Het bevorderen en uitwisselen van kennis door innovatieve methodes en het uitvoeren van vakinhoudelijk of thematisch onderzoek is een belangrijke pijler van LIMA. Voorbeelden hiervan zijn het *Mediakunst op Wikipedia*-project en het collectieve zorg dragen voor mediakunst; beide concepten zijn nieuw in het vakgebied. Onze kennis daarover delen we actief met relevante personen en collega-instellingen in binnen- en buitenland. Het kan hierbij gaan om (aankomende) professionals uit verschillende disciplines en met verschillende rollen (oude en nieuwe generaties kunstenaars, curatoren, (kunst)historici, archivariësen en technici) die een opleiding volgen. Ook betrekken we ervaringsdeskundigen, van wie de expertise niet altijd in een diploma wordt uitgedrukt, hierbij. Vaak bevragen we bij onze kennisactiviteiten de traditionele kennis over hiërarchieën en betrekken we een breed publiek erbij.

Symposium Transformation Digital Art 2022

Op 17 en 18 maart 2022 organiseert LIMA haar jaarlijkse internationale symposium *Transformation Digital Art (TDA)*. Dit unieke symposium is uitgegroeid tot een inspirerende en toon-

Speakers and Presenters

Thursday Time table: Unpacking Collaboration

Workshop Collecting process: Case study geis Museum

On Unpacking Collaboration

LIMA Transformation Digital Art 2022 on Unpacking Collaboration from LIMA

Transformation Digital Art 2022

Welcome to Transformation Digital Art LIMA's two-day symposium! On this very platform, artists, curators, scholars and researchers will share their light on the theme of digital art, collaborative knowledge building and digital art. The two symposium days will take place outside this platform, with intensive workshops, which will be supported by public sessions with artists presentations and discussions.

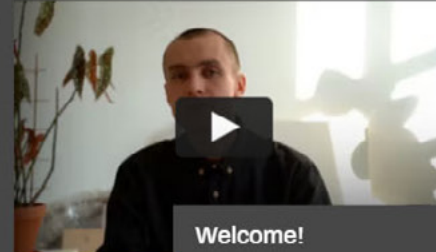
We invite you to explore the contents of this platform, which includes today's recorded session from 15.00 CET, short video presentations from this year as well as last year's symposium and more!

Check out the time table above and make sure to watch the platform instructions video so as to not miss a thing!

Etherpad

Platform instructions

In this video you'll find the instructions for how to navigate this platform.

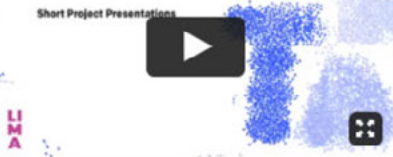
Chat

Maija The live recording of this platform which will be next week. We will present it as an interactive workshop fine on fire: stefan_g Yuhsien, Dragana Espenschie vimeo is not playing today. Maybe their faculty today Dragana Espenschie recordings then Vittoria Gelati how studies? which Thank you Thank you Thank you Thank you Thank you Nice platform

Short Project Presentations

This video is a compilation of short project presentations highlighting LIMA's research in documenting, archiving and presenting software based art at LIMA and partner Institutions from 2021 and 2022.

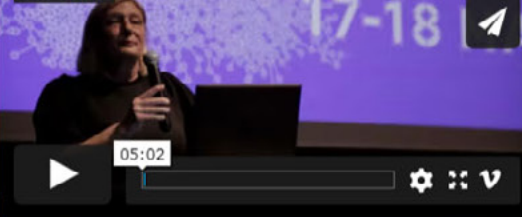
TRANSFORMATION DIGITAL ART 2022

Contact Information

Welcome!

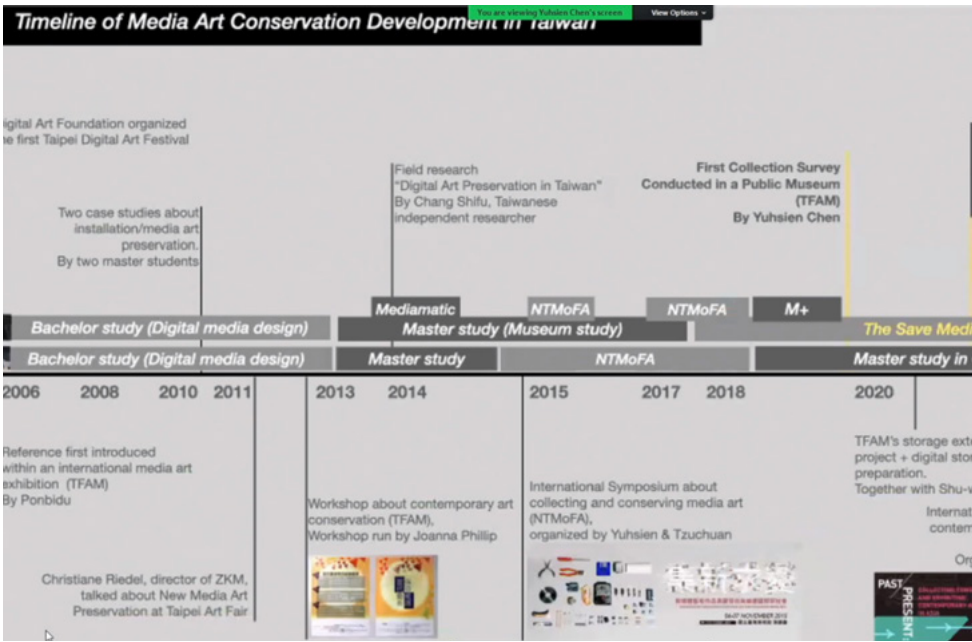
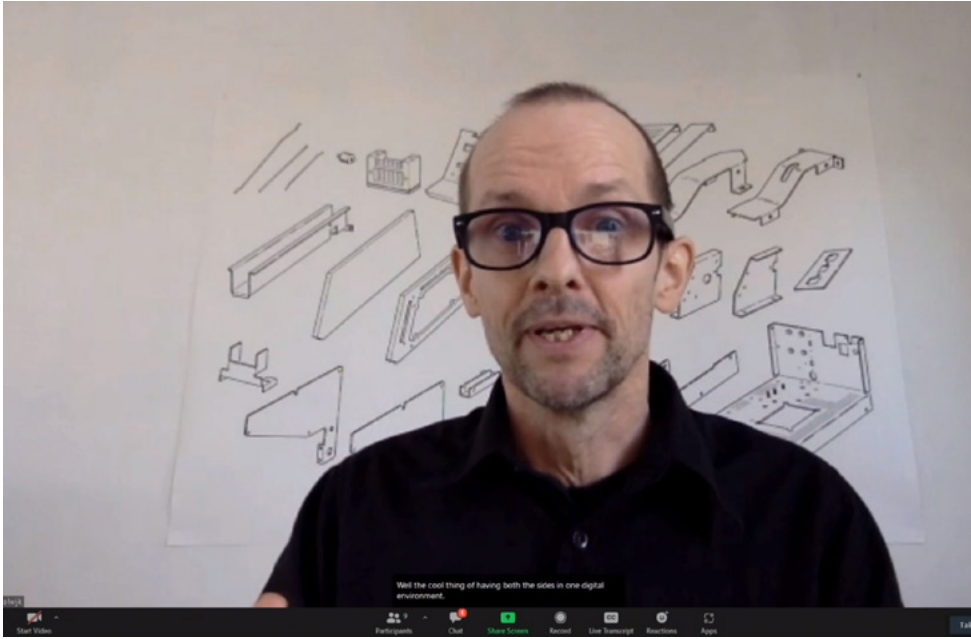
Welcome by Gaby Wijers from LIMA

LIMA

Transformation Digital Art

TDA day 1

aangevende ontmoetingsplek waar initiatieven en praktijken op het gebied van archivering, documentatie en conservering van digitale kunst worden gepresenteerd. Een interdisciplinaire aanpak is cruciaal voor een kritische reflectie op de eigen praktijk.

Collectief strategieën ontwikkelen

Het thema van *Transformation Digital Art 2022* is *Collective Care for Digital Art*. Alleen door intensieve samenwerking over de grenzen van onze disciplines, organisaties en collecties heen, kunnen we de publieke toegang tot digitale kunstwerken en praktijken voor de toekomst veiligstellen. Naast workshops, artist talks, presentaties en discussies worden inspirerende en praktische voorbeelden van collaborative care voor complexe digitale objecten gedeeld.

Het symposium begint op **17 maart 2022** met een workshop rond *geist.zyx*, een experimentele film gebaseerd op generatieve technologieën, van studio **ZEITGUISED**. In deze workshop wisselen we met **Gabriella Arrigoni** (research fellow bij het **Victoria & Albert Museum**) ervaringen en uitkomsten van onderzoek uit, waarna de Nederlandse kunstenaar **Bas van Koolwijk** zijn oudere, maar nog steeds zeer relevante werk *TST* (2000) presenteert. In beide sessies worden strategieën voor het analyseren, documenteren en opslaan van digitale kunst voor en door kunstenaars, curatoren en conservatoren besproken. Vervolgens gaan **Dušan Barok** (kunstenaar en onderzoeker Centraal-Europa), **Natalie Kane** (curator Digital Design, **Victoria & Albert Museum**) **Yuh sien Chen** (director, **Save Media Art Taiwan**) en **Mauricio van der Maesen de Sombreff** (LIMA) onder leiding van **Kati Kivinen** (curator, **Kiasma**) in gesprek over hun werk, werkproces en hoe om te gaan met verschillen, besluitvorming en politiek.

Datamodellen voor kennisdeling in de praktijk

Een workshop over het *WikiData*-project vormt het startpunt voor de tweede dag. **Sanneke Huisman** (curator LIMA) en **Hanno Lans** (Wikimedian in Residence) bespreken met **Lozana Rossenova** (digital designer, researcher), **Andreas Kohlbecker** (data specialist, **Center for Art and Media**) en **Bart Magnus** (expertise officer, **The Flemish Institute for Archives**) uiteen-

lopende datamodellen voor een gedeelde en gedistribueerde kennisdeling. De workshop wordt gemodereerd door **Sandra Fauconnier** (Wikimedian, project director at **OpenRefine**), waarna kunstenaar **Cornelia Sollfrank**, een pionier op het gebied van netart en cyberfeminisme, in de lecture-performance *Who cares (– if public memory institutions don't?)* haar DIY-visie op verantwoordelijkheid voor de toekomst van mediakunstwerken uiteenzet. Presentaties en discussies over gedistribueerde kennis met **Elizabeth Stainforth** (docent erfgoedstudies), **Lozana Rossenova** (digitaal ontwerper, onderzoeker), **Giselle Beigelman** (kunstenaar en professor aan de **Universiteit van São Paulo**, Brazilië) en **Cornelia Sollfrank** (kunstenaar, onderzoeker, artistiek archivaris) onder de kundige leiding van **Geert Lovink** (mediatheoreticus, internetcriticus), sluiten het symposium af.

Internationale ontmoetingen online faciliteren & archiveren

Hoewel na de COVID-19-pandemie de deuren weer open konden voor het publiek, is het in maart 2022 te laat om het programma anders in te richten. Het symposium *Transformation Digital Art 2022* vond daarom helemaal online plaats op ons eigen platform, ontwikkeld in samenwerking met **Florian van Zandwijk**, waarbij de gebeurtenissen van het tweedaagse symposium en de contextinformatie worden gepresenteerd. Publiek en deelnemers worden uitgenodigd om de inhoud van het platform te verkennen, in gesprek te gaan en gedachten en ideeën te delen via een open chat en een etherpad voor elke workshop- en symposiumdag.

Transformation Digital Art biedt kunstenaars de mogelijkheid werk of hun artistieke praktijk te tonen en te verbinden, met beheer en behoud van vraagstukken en oplossingen. Daarmee zijn makers een belangrijke doelgroep, evenals curatoren, conservatoren, technici en wetenschappers. *TDA* werd in 2022 bezocht door 228 personen uit 21 landen. Programma, resultaten en reflectie zijn gearchiveerd op onze website en deels op YouTube en Vimeo.

Overige uitgelichte kennisoverdracht-activiteiten

- Binnen het door LIMA geïnitieerde project *Mediakunst op Wikipedia* wordt in 2022 een reeks schrijfmiddagen op locatie georganiseerd met de partners van **Mediakunst.net**, universiteiten en publieke instellingen (p. 23).
- LIMA-medewerkers nemen als **expert** deel aan speeddates voor talentontwikkeling van het **Stimuleringsfonds Creatieve Industrie** en het internationaal bezoekersprogramma van het **Mondriaan Fonds**, waaronder het bezoek van **ArtPool Hongarije**. LIMA participeert aan de evaluatie van de erfgoedwet door **DSP-Groep** met als uitkomst het rapport *Beleidsdoorlichting Erfgoed*. Daarin is geconstateerd dat in Nederland de bescherming en het beheer van het zogeheten 'born digital erfgoed' niet goed geborgd is. De kennis is er wel, maar er is te weinig beleid over. Ook zijn er te weinig middelen om de kennis uit- en over te dragen, en het voor beheer, behoud en toegankelijk maken van dit specifieke materiaal.
- LIMA werkt samen met het **voortgezet en wetenschappelijk onderwijs** en draagt zo bij aan kwaliteitsvolle cultuureducatie. De bij LIMA aangesloten experts verzorgen gastlessen voor diverse kunstacademies en universiteiten. We werken bijvoorbeeld uitgebreid samen met de **Universiteit van Amsterdam** en zijn ook medeoprichter van de masteropleiding *Presentation and Preservation of the Moving Image aan de UvA*. Daarnaast verzorgt LIMA langdurige gastdocentschappen bij de universiteiten van Leiden, Utrecht, Wenen en Exeter, waarbij we onze kennis overdragen aan internationale studenten. Wij worden op onze beurt geïnformeerd en geïnspireerd door de nieuwe generatie onderzoekers. In 2022 worden de lessen en workshops grotendeels weer op locatie gegeven, wat na een lange periode van online interactie opnieuw ruimte biedt voor praktische, hands-on workshops.
- LIMA-medewerkers geven ook **lezingen en interviews** op verschillende evenementen, zoals *Sustaining Art: People, Practice, Planet in Contemporary Art Conservation in Dundee*, het *Lorentz Centre* in Leiden en het online evenement *Preserving Digital Artworks* voor het **Visual Art and Art History**-bachelorprogramma van York University. Daarnaast is LIMA-directeur Gaby Wijers te gast bij de gerenommeerde podcast *Art and Obso-*

lescence Podcast, gehost door **Ben Fino-Radin** en gesponsord door de **New York Foundation for the Arts**. Ook heeft LIMA bijgedragen aan **BNR Nieuwsradio's Eyeopeners** en de podcast *De geheimen achter De Nachtwacht onthuld met technologie*. Voor het onderzoeksproject *Entrepot* van het platform *Witte Rook*, dat naast workshops, een symposium en masterclasses bestaat uit tien interviews, wordt LIMA-directeur Gaby Wijers geïnterviewd. Andere gasten van de podcast zijn **Jan Robert Leegte, Martine Neddham, Annet Dekker, Guido Janssen en Marcus Cohen** van DEN, **Geert Lovink en Sepp Eckenhausen** van het **Institute of Network Cultures**, **Robert Goené van Waag, Constant Dullaart, Marlou van der Cruijzen van Baltan Laboratories** en **Nieck de Bruijn van Upstream Gallery**.

- In 2022 publiceerde LIMA onder andere *UNFOLD: The Strategic Importance of Reinterpretation for Media Art Mediation and Conservation*, geschreven door **Gaby Wijers** en *Unfold Nan Hoover: On the Importance of Actively Encouraging a Variable Understanding of Artworks for the Sake of their Preservation and Mediation* door **Vera Sofia Mota** and **Fransien van der Putt**, in *Over and Over and Over Again: Reenactment Strategies in Contemporary Arts and Theory*. In het kader van het project *Documenting Digital Art*, waarin LIMA participeert, verschijnt eind 2022 het boek *Documentation as Art: Expanded Digital Practices*, geschreven door **Annet Dekker** en **Gabriella Giannachi**. Dit boek presenteert documentatie als een allesomvattende praktijk die op radicale wijze de manier verandert waarop we naar digitale kunst kijken, eraan deelnemen en kunst genereren. LIMA heeft ook bijgedragen aan teksten voor de publicatie *Double Act*, een diepgaande verkenning van de thema's van de gelijknamige tentoonstelling die te zien was in het **Centraal Museum** in Den Haag van 8 oktober 2022 tot 15 januari 2023.

PUBLICITEIT & PUBLIEKSBEREIK

Met een uitgebreid bestaand en groeiend netwerk van professionals, kunstenaars, partners, musea en andere partners heeft LIMA een aanzienlijk nationaal en internationaal bereik via online kanalen, waaronder sociale media en onze website. Gedurende het hele jaar blijft LIMA zich richten op het vergroten van de zichtbaarheid van mediakunstenaars en hun werk, dankzij een scala aan diverse activiteiten zoals eerder beschreven.

Online kanalen

Instagram

Op Instagram heeft LIMA op 31 december 2022 3.682 betrokken volgers, wat bijna 700 meer is dan in 2021. Het totale (dagelijkse) bereik op Instagram in 2022 bedraagt 10.806. Het totale bereik is dit jaar met 90,5% gestegen.

LinkedIn

In 2022 is het aantal volgers van het LinkedIn-profiel van LIMA organisch gegroeid van 246 naar 1.042. De grootste toename van het aantal volgers doet zich voor eind april en in mei. Dit is een significante verandering voor LIMA. Het is ook voor het eerst dat het aantal volgers in zo'n korte tijdspanne is toegenomen.

Facebook

Sinds eind 2021 is het aantal volgers van de Facebook-pagina toegenomen van 5.553 naar 5.725. In 2022 bedraagt het totale (dagelijkse) bereik op Facebook 24.722. Het cumulatieve bereik op Facebook is met 54,4% gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is een opzienbare prestatie, aangezien Facebook de afgelopen jaren gestaag minder populair is geworden, maar voor het promoten van events blijft het een geschikt kanaal.

YouTube

Het YouTube-kanaal van LIMA is gegroeid van 619 volgers in 2021 naar 630 volgers. Het niveau van betrokkenheid is gestagneerd door de overgang van online programmering naar live-evenementen. In 2023 zullen we hier extra aandacht aan besteden.

Vimeo & online LIMA-platform

In 2022 groeit het Vimeo-kanaal van LIMA naar een totaal van 152 volgers. Vimeo is een groeiend platform voor LIMA, omdat we een deel van onze livestreams naar het platform hebben verplaatst in plaats van naar YouTube. Het *Transformation Digital Art 2022*-symposium werd bijvoorbeeld via Vimeo op het online LIMA-platform ingebed. Het totale aantal kijkers is verdubbeld van 794 in 2021 naar 1,5K in 2022. Regionaal gezien behoren Nederland, Zwitserland, Australië, Italië en Frankrijk tot de top 5 van de landen waar bezoekers via Vimeo op LIMA terecht komen. Het merendeel van de views, 929, kwam rechtstreeks van Vimeo, gevolgd door het online LIMA-platform, dat in totaal 314 kijkers trok.

Nieuwsbrief

LIMA stuurt geregeld een nieuwsbrief naar intussen meer dan 5.167 abonnees en contacten. De nieuwsbrief is gericht op een breed publiek van kunstliefhebbers, maar ook op een meer specifiek publiek, waaronder kunstenaars, mediakunstprofessionals, studenten en de pers. Het openingspercentage van de nieuwsbrief ligt gemiddeld rond de 35%. LIMA is ook begonnen met het regelmatig versturen van mailings naar speciale doelgroepen, zoals programmeurs en curatoren. Ongeveer 45% van de contacten opent deze e-mails, die onder andere informatie over nieuwe aanwinsten en publieke vertoningen bevatten.

Website

De website van LIMA heeft in 2022 in totaal 113.015 unieke paginaweergaven. LIMA's online bereik strekt zich voornamelijk uit over unieke bezoekers uit Nederland, de Verenigde Staten, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Andere landen in de top 10 zijn onder andere Italië, Servië, China, Frankrijk, België en

Oekraïne. De homepage, de 'over'-sectie, projectpagina's en de catalogus behoren tot de meest bezochte pagina's op onze website.

De omvangrijkste leeftijdsgroep van bezoekers komt uit de categorie 18 tot 24 jaar, bijna een decennium jonger dan in 2021 het geval was. De op één na grootste groep websitebezoekers van LIMA valt in de leeftijdscategorie van 25 tot 34 jaar. De websitebezoekers zijn verdeeld in 55,3% vrouwelijk en 44,7% mannelijk, precies dezelfde verdeling als in het voorgaande jaar. Maar de beschikbare genderstatistieken zijn nog steeds binair en weerspiegelen daardoor niet volledig het LIMA-publiek.

Marketing: LAB111 & Cineville

LIMA is nog steeds gehuisvest in **LAB111**, een culturele broedplaats in Amsterdam-West waar veel culturele en creatieve organisaties, studio's en een arthouse-bioscoop zijn gevestigd. De evenementen die plaatsvinden in het gebouw worden aangekondigd op www.lab111.nl. Zowel **LAB111** als **Cineville** pakken graag uit met de activiteiten en evenementen van LIMA. Bezoekers met een Cinevillepas hebben gratis toegang tot alle LIMA-evenementen die plaatsvinden in de bioscopen van **LAB111**. Studenten en CJP-pashouders betalen een gereduceerde prijs voor tickets.

In 2022 genereert LIMA hoge bezoekerscijfers bij de vijf evenementen die plaatsvinden in **LAB111**. De LIMA-evenementen *New Work* op 28 september 2022 en *LIMA Presents: Sasha Litvintseva & Beny Wagner* op 23 november 2022 zijn zelfs uitverkocht. Het publiek bestaat uit reguliere bezoekers, Cineville-leden, studenten en curatoren, programmeurs en kunstenaars uit de gemeenschap die door LIMA zijn uitgenodigd. Het is opmerkelijk dat **Cineville** een aanzienlijk aantal bezoekers naar de evenementen in **LAB111** brengt.

Publieksbereik Lima Presents, symposium en overige hoogtepunten

Vijf *LIMA Presenteert*-evenementen vinden er plaats gedurende het jaar 2022. De evenementen worden goed bezocht en zowel *LIMA Presents: Sasha Litvintseva en Beny Wagner* (67 bezoe-

kers) als *LIMA Presents: New Works* (43 bezoekers) in september 2022 zijn uitverkocht.

Transformation Digital Art is een LIMA-symposium over lopend onderzoek en praktijken op het gebied van archivering, documentatie en preservatie van mediakunst. Het symposium vindt online plaats in maart 2022. Voor deze editie van het symposium wordt een online platform gecreëerd en er worden in totaal 101 tickets verkocht aan een publiek dat afkomstig is uit 22 verschillende landen. Op de eerste dag van het symposium wordt de livestream over gedistribueerde kennis 113 keer bekeken, de introductie 49 keer en de korte projectpresentaties 16 keer. Op de tweede dag heeft het programma *Samenwerking Uitpakken* 115 views, de introductie 49 views en de korte projectpresentaties 16 views.

In april 2022 wordt LIMA-directeur **Gaby Wijers** geïnterviewd over het behoud van klassieke en digitale kunst in de aflevering *De geheimen achter De Nachtwacht onthuld met technologie* van de BNR-podcast en het gelijknamige radioprogramma *Eyeopeners*. De podcast heeft 3.000 luisteraars. De aflevering werd ook 5 keer uitgezonden op de radio, telkens met een bereik van zo'n 30.000 luisteraars.

In juni 2022 organiseert LIMA de online solotentoonstelling *Walk With Me* van **Jonas Lund** op **distant.gallery**, die in totaal 301 unieke bezoekers trekt.

In december 2022 neemt LIMA deel aan het symposium *Dit is ons publiek: een symposium over alternatieve manieren van rapporteren over publiek*, georganiseerd door LIMA's partner **MOKER / P_Oi**, het platform voor presentatie- en ontwikkelingsinstellingen in Amsterdam. Als partner van **MOKER / P_Oi** werkt LIMA aan het vinden van betere methoden om te rapporteren over publieksbereik. LIMA neemt deel aan een publieksenquête en had een werksessie met **MOKER / P_Oi**, waarbij waarnemingen en verbeterpunten door ons worden vastgesteld.

ORGANISATIE

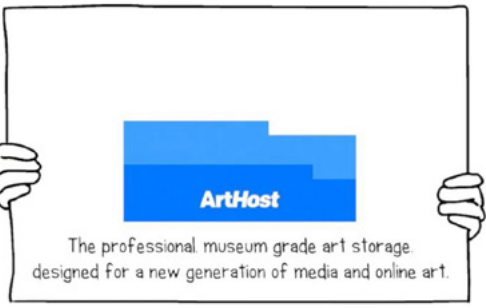
LIMA is kleinschalig en hybride: dat maakt ons daadkrachtig en wendbaar. We zijn een dynamische en relatief kleine organisatie met in 2022 tien parttime medewerkers, twee tot vier halfjaarlijks wisselende stagiaires, en zeven projectmedewerkers. LIMA is een netwerkorganisatie en werkt samen met vele netwerken en experts uit het veld. Onze experts hebben een heel verschillende achtergrond: van kunstgeschiedenis tot informatica en filmgeschiedenis, en van beeldend kunstenaars tot ingenieurs en filosofen. Al onze technici zijn geschoold als beeldend kunstenaars. Eind 2022 bestaat het vaste team uit:

- **Joost Dofferhoff**, registrar
- **Kees Fopma**, videoconservering en distributietechniek
- **Manique Hendricks**, junior conservator (tot oktober 2022)
- **Sanneke Huisman**, curator
- **Maija Jussila**, communicatie
- **Jaap van der Kreeft**, TOXUS, databasesontwikkeling
- **Tinus Nijmeijers**, ZINC, systeembeheer
- **Wiel Seuskens**, software-based conservering en technische infrastructuur / vanaf midden 2022 worden zijn werkzaamheden meer en meer overgenomen door **Mauricio van der Maesen de Sombreff**
- **Pier Taylor**, vormgeving
- **Ruth Timmermans** (distributeur, vanaf april 2022 als vervanging in verband met ziekteverlof, vanaf oktober 2022 in vaste dienst)
- **Vevi van der Vliet**, zakelijke leiding
- **Gaby Wijers**, directeur/bestuurder
- **Theus Zwakhals**, distributeur

Wijers, Dofferhoff, Hendricks, Timmermans, Roeck en Zwakhals zijn in dienst van de Stichting LIMA, de anderen werken op freelance basis. In 2022 wordt het team verder bijgestaan door **Mascha Ihwe** (communicatie), **Hanno Lans** (Wikipedian In Residence techniek) en **Stella van Ginkel** (Wikipedian in Residence educatie) voor het *Mediakunst op Wikipedia*-project. **Mauricio van der Maesen Sombreff**, **Claudia Roeck** en **Olivia Brum** zijn als onderzoekers verbonden aan het project *Infrastructuur*.

Annelieke van Halen coördineert de ontwikkeling van de nieuwe huisstijl en website. In 2022 nemen we afscheid van **José Biscaye**, techniek screenings off- en online, die fulltime bij de **Rijksakademie** is gaan werken, en van **Manique Hendricks**, die als curator hedendaagse kunst bij het **Frans Hals Museum** aan de slag is gegaan. Het team staat de eerste helft van het jaar onder extra druk door ziekteverzuim.

Conserveringsactiviteiten

BESTUURSVERSLAG

2022 is het jaar waarin de distributie van mediakunst na de coronapandemie weer op gang komt en de langdurige relaties met de meer dan zestig conserveringspartners opnieuw worden bestendigd. Het is ook een jaar waarin nieuwe samenwerkingen worden geïnitieerd en ontwikkeld, en voor de toekomst ook zijn geconsolideerd.

LIMA is het **Amsterdams Fonds voor de Kunsten** dankbaar dat met de meerjarige bijdragen een belangrijk deel van de essentiële uitgaven worden ondersteund voor de bedrijfsvoering, technische basisinfrastructuur, huisvesting, programma's en gekwalificeerd en ervaren personeel.

Omdat de meerjarige bijdrage van het Rijk 2021-2024 niet werd gerealiseerd, zijn fair practise, experimenten, talentontwikkeling, de verdere ontwikkeling van technische infrastructuur en het produceren van grotere projecten en mediakunswerken, alsook de zichtbaarheid daarvan, onder druk komen te staan. Met diverse private en publieke fondsen worden goede banden onderhouden, waardoor we een aantal projecten toch (deels) hebben kunnen realiseren. Voor de ontwikkeling van de technische infrastructuur en kennisoverdracht zijn we het meerjarige project *Infrastructuur Duurzame Toegankelijkheid Digitale Kunst* gestart, mede mogelijk gemaakt door een meerjarige projectbijdrage van het **Gieskes Strijbis Fonds**, **Prins Bernhard Fonds** en het **Mondriaan Fonds**. Met het project *Mediakunst op Wikimedia* maken we de zichtbaarheid van de mediakunst mogelijk. Dit meerjarige project wordt tot en met eind 2023 gesteund door het **Mondriaan Fonds** en **PICA**.

FINANCIËN

Toelichting op eigen inkomsten, liquiditeit en solvabiliteit

De totale baten zijn 586.963 euro, dat is 56.517 euro minder dan in 2021 en 248.584 euro minder dan de in 2020 ingediende jarenbegroting. De mindere baten en in het verlengde daarvan de mindere omzet zijn toe te schrijven aan de niet-gehonoreerde bijdragen van het **ministerie van Onderwijs, Cultuur en**

Wetenschappen (OCW) voor de periode 2021-2024 en de evenmin toegekende – ondanks een positief advies – meerjarige bijdrage van het **Stimuleringsfonds Creatieve Industrie**.

De liquiditeit is wederom gestegen, de current ratio bedraagt 1,33 per 31-12-2022. Ook de solvabiliteit is verbeterd ten opzichte van vorig jaar, die bedraagt 83% op 31-12-2022.

VOORUITBLIK

Het jaar 2023 belooft een rijk jaar te worden wat activiteiten en impact betreft. Samen met **Nieuwe Instituut** produceren en presenteren we de tentoonstelling *REBOOT*. In de aanloop naar de tentoonstelling werkt LIMA samen met de betrokken kunstenaars en creatieve partners aan een publieksprogramma dat de conservering, beheer en behoud van de werken zichtbaar maakt. Dit gebeurt onder de titel *Digital Care*. Het **Stimuleringsfonds Creatieve Industrie** en het **Mondriaan Fonds** steunen *REBOOT* en in het bijzonder *Digital Care*. Het project *Mediakunst op Wikimedia* zal eind 2023 worden afgerond.

Op financieel gebied voorzien we geen welvarend jaar. Voorlopig stijgen de kosten op alle vlakken gestaag: de huisvestingskosten zullen vanaf 2023 ruim verdubbelen. LIMA is van mening dat fair practice essentieel is om een duurzame en gezonde bedrijfsvoering te waarborgen. Een gevolg daarvan is echter wel dat de personeelskosten zullen stijgen.

LIMA realiseert zich dat de spreiding van inkomstenbronnen een belangrijk onderdeel is van een gezonde onderneming. Omdat LIMA een artist-driven organisatie is, die streeft naar een optimaal klimaat waar de ontwikkeling en het belang van de kunstenaar, de kunstwerken en de discipline centraal staan, zijn de inkomsten automatisch verspreid over haar verschillende vormen van dienstverlening. Het belangrijkste klantenbestand bestaat uit kunstenaars en culturele organisaties: LIMA is daardoor afhankelijk van hoe zij de budgetten reserveren voor de presentatie en duurzame toegankelijkheid van mediakunst, onderzoek en conservering. Om toegankelijkheid te behouden, kiest LIMA er expliciet voor om de toegangsprijzen voor de presentaties niet te laten stijgen. Ook zijn de nieuwe contracten en gestegen tarieven voor conservering afgestemd met de afnemende partijen.

**VERKORTE
JAARREKENING****BATEN**

<i>Directe opbrengsten</i>	
Publieksinkomsten	1.170
Sponsorinkomsten	0
Overige directe inkomsten	191.688
<hr/>	
Totaal directe opbrengsten	192.858
TOTAAL OPBRENGSTEN	192.858
Bijdrage AFK Kunstenplan	150.499
Incidenteel publieke middelen	106.596
Totaal overige subsidies uit publieke middelen	106.596
Bijdragen uit private middelen	137.000
<hr/>	
Totaal publieke en private middelen	394.095
TOTAAL BATEN	586.953

LASTEN

<i>Beheerslasten</i>	
Beheerslasten personeel	53.442
Beheerslasten materieel	40.035
<hr/>	
Totaal beheerlasten	93.477
<i>Activiteitenlasten</i>	
Activiteitenlasten personeel	357.059
Activiteitenlasten materieel	133.610
<hr/>	
Activiteitenlasten totaal	490.669
TOTAAL LASTEN	584.146
<hr/>	
RESULTAAT	2.807

Het jaar sluiten we af met een beperkt positief resultaat van 2.807 euro. In Inhoudelijke toelichting op de balans en exploitatierekening van de jaarrekening in het bestuursverslag (p. 56) worden de cijfers toegelicht.

SWOT-ANALYSE

<p>STERKTE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betrokken en professioneel team. • Hoogwaardige interdisciplinaire en artistieke programma's. • Kleine, flexibele en diverse organisatie. • Stevige publieke kern, waaronder een professioneel veld met een hoge impact in Amsterdam. • Technologische voorsprong. • Sterke samenwerkingen, lokaal en internationaal. • De manier van werken is volop gericht op synergie, impact en duurzaamheid van het interdisciplinaire karakter. • LIMA werkt met een unieke eigen signatuur. • LIMA maakt op inventieve wijze gebruik van beschikbare middelen. • LIMA heeft zich door effectieve lobby-inspanningen beter geprofileerd en de knelpunten helder aan het licht gebracht in het kader van de aanvraag voor meerjarige subsidie. • LIMA heeft een hoge gunfactor, voor een belangrijk deel te danken aan het uitgebreide netwerk en de relaties van directeur-bestuurder Gaby Wijers, alsook het netwerk dat diverse medewerkers met expertise in distributie en programma hebben opgebouwd. 	<p>ZWAKTE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door de veelheid aan activiteiten ligt een hoge werkdruk op de loer. • LIMA is nog te sterk afhankelijk van project-financiering. Structurele financiële ondersteuning passend bij haar profiel is noodzakelijk. • De positionering van LIMA is een aandachtspunt. Vanaf 2022 legt LIMA sterk de nadruk op een adequate communicatiestrategie. • Kennisoverdracht krijgt nog niet de aandacht die het nodig heeft: onze specifieke kennis moet worden overgedragen aan het veld en aan een nieuwe generatie. Vanaf 2021 wordt dit onder andere door het Mondriaan Fonds ondersteund. • De vereiste technische infrastructuur brengt voortdurend investeringsvraagstukken met zich mee.
<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conservering, archivering en documentatie krijgen binnen de erfgoedsector steeds meer aandacht. • Door de huidige maatschappelijke context is er een grotere aandacht ontstaan voor de documentatie en duurzaamheid van digitaal erfgoed en digitale kunst • LIMA is een van de weinige wereldwijd erkende pioniers en expertisecentra voor de conservering van mediakunst. • De Gemeente Amsterdam kiest voor cultuur en digitale vernieuwing als kenmerkende elementen. • Door samenwerkingen met gerenommeerde kunstenaars zoals Constant Dullaart en Rafaël Rozendaal, evenals met internationale en nationale universiteiten, ontstaan kansen voor actualiteit en continuïteit bij onderzoek. • Samenwerkingen met SBMK, NDE en NADD bieden kans op een grotere zichtbaarheid. • Samenwerking met aangesloten musea en verzamelaars enerzijds en kunstenaars anderzijds zorgen voor een groot draagvlak. • De twee controleverklaringen van de accountant voor de jaren 2019 en 2020 bieden de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een EU-subsidie 	<p>BEDREIGINGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op dit moment kampt mediakunst in Nederland met een zwakke positie en het besef van urgentie met betrekking tot het beheer en behoud van haar collecties, praktijken en archieven komt slechts langzaam op gang binnen de erfgoed- en beeldende-kunstsector en binnen de creatieve industrie. • Door de impact van de COVID-19-pandemie en andere maatschappelijke ontwikkelingen staan de eigen inkomsten onder druk. • Als netwerkorganisatie moet bij samenwerkingen en co-producties het eigen profiel

TOEPASSING CODE FAIR PRACTICE

LIMA onderschrijft de Fair Practice Code (FPC) en deelt de daarin genoemde kernwaarden van solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen. De code kent veel dwarsverbanden met de codes voor Governance en Diversiteit & Inclusie, waar LIMA in de praktijk ook al langer invulling aan geeft en waar de volgende paragraaf uitgebreid op ingaat. Kennisoverdracht draagt LIMA hoog in het vaandel, zowel intern als extern. Waar we kunnen, delen we expertise en faciliteiten met kunstenaars en collega-instellingen; het vormt de basis van onze lokale, nationale en internationale solidariteit. In het kader van transparantie worden belangrijke beslissingen en beleidsontwikkelingen besproken in verschillende overlegstructuren en netwerken. De verslagen daarvan worden intern verspreid.

LIMA volgt de Richtlijn Loon- en Functiegebouw voor presentatie-instellingen. Dat betekent onder andere dat honoraria voor freelancers automatisch meegroeien met de loonontwikkelingen binnen de CAO. Ook worden met de freelancers die een langdurigere opdrachtovereenkomst met ons hebben, op jaarlijkse basis gesprekken gevoerd over hun ontwikkelingswensen en hun ervaringen met de organisatie. Met de freelancers die voor specifieke activiteiten worden ingezet, onderhouden we een goed contact en in periodieke bijeenkomsten bespreken we belangrijke ontwikkelingen of beleidskeuzes met hen.

Uiteraard nemen wij onze verantwoordelijkheid om ons te blijven verbeteren. Een knelpunt zien we vooral in de duurzaamheid voor medewerkers. Alle medewerkers werken parttime, ook de directie. Het is echter zo dat van hoog tot laag af en toe meer uren worden gemaakt dan in de overeenkomsten staat. Dat is in de culturele sector helaas niet ongebruikelijk. Voor de stabiliteit en ontwikkeling van medewerkers is dat uiteraard onwenselijk.

Aanwezigheid bij activiteiten in het kader van gastheer-/vrouwschap en netwerkbijeenkomsten en het bijwonen van presentaties en symposia is essentieel voor de zichtbaarheid en connectie met het veld en het uitvoeren van elke vaste rol binnen LIMA, maar het is haast onmogelijk om die uren daar-

voor binnen de contractuele werktijd te rekenen. Zeker nu het aantal activiteiten weer aanzienlijk is, legt dit een druk op het kernteam. Daarom is in 2022 het aantal uren voor de parttime werknemers verhoogd of is het team uitgebreid met versterking. Maar hieraan kleeft wel het risico dat dit alleen mogelijk is door projectbijdragen.

LIMA werkt aan de verdere ontwikkeling van haar zichtbaarheid door haar online platform en de fysieke locatie beter voor het publiek toegankelijk en zichtbaar te maken. Ook in dat kader houden we in ons achterhoofd dat we hosts kunnen inzetten tijdens onze events en vertoningen. Op die manier bouwen we meteen ook verder aan een community.

Door het uitblijven van de steun vanuit het Rijk voor LIMA's structurele nationale taak, blijven de secundaire arbeidsvoorwaarden helaas achter. Zo was een pensioen regelen voor onze werknemers in de financiële krappe opstartjaren, waarbij we mede afhankelijk waren van projectfinanciering, gewoonweg een te groot financieel risico. Maar we hebben ons ten doel gesteld in 2023 opnieuw de mogelijkheden hiervoor te onderzoeken, zodat we hopelijk uiterlijk vanaf 2025 een pensioenregeling kunnen realiseren voor alle werknemers in loondienst.

Kennis is voor LIMA als ontwikkelinstelling, kennisplatform en lerende organisatie belangrijk. Vanwege het natuurlijk verloop investeert LIMA vanaf 2021 meer in het verduurzamen en ontwikkelen van kennis en in het aantrekken en behouden van nieuwe specialisten.

Scholingswensen bespreken we jaarlijks in de functioneringsgesprekken. Zo hebben drie medewerkers in 2022 een individuele taal cursus Nederlands op hun eigen niveau gedaan.

Wat fair practice betreft is LIMA vanaf het begin alert op de betaling van kunstenaars en draagt zij 60% royalties van de vertoningsfee aan hen af. Daarmee draagt LIMA bij aan de inkomstenvorming van kunstenaars.

Bestuur: rooster van aftreden

Naam (en functie)	aantreden	aftreden
Hans Schamlé (penningmeester)	12-10-2016	1-5-2022
Carla Hoekendijk (voorzitter)	12-10-2016	Tweede termijn
Maritska Witte	4-1-2021	Eerste termijn
Linda Kokke (penningmeester)	1-09-2022	Eerste termijn

Penningmeester **Hans Schamlé** werkt als freelance adviseur voor en interimmanager bij **If I can't Dance**. Naast LIMA heeft de penningmeester zitting in het bestuur van **Cinedans, Don't Hit Mama, La Isla Bonita** (12-10-2016 tot 12-10-2020, is verlengd tot 1-5-2022). Voorzitter **Carla Hoekendijk** is maker, ontwikkelaar en social-design-expert, en ze focust op experimentele economie en game-development. Ze is ook bestuurslid van het *Future Flux Festival* (12-10-2016 tot 12-10-2020, termijn is verlengd). **Maritska Witte** is directeur van de **Academie voor Theater & Dans** bij **ArtEZ hogeschool voor de kunsten** en bestuurslid van **De Tekstmederij** (4-1-2021 tot 4-1-2025). Penningmeester **Linda Kokke** is hoofd financiën & fondsenwerving bij **Theater a/d Rijn** en **De Nieuwe Oost**, zakelijk leider bij **SoulCypher** en coach fondsenwerving en ambassadeur van **NAPK Start**.

De algemeen directeur/bestuurder, oprichter en gevolmachtigde van onze stichting is **Gaby Wijers**. Zij is voorzitter van de **Nan Hoover Foundation** en bestuurslid van stichting **Dropper, Moker/Poi, Link** en **VET**. Zij is ook stuurgroep-/domeinraad-lid van **SBMK** en **AVA_net**, projectleider bij **NDE**, programmalid en adviseur bij **NADD** en **Podiumkunst.net** en Honorary Associate Professor aan de **University of Exeter**. Wijers wordt zakelijk ondersteund door de freelance creatief producent **Vevi van der Vliet**. De Raad van Toezicht is ervan overtuigd dat de continuïteit van de stichting LIMA gewaarborgd is onder leiding van Wijers en Van der Vliet.

Wet normering topinkomens (WNT)

De dagelijkse leiding van de stichting wordt gevoerd door de algemeen directeur/bestuurder Gaby Wijers. Haar salaris ligt aanzienlijk onder de WNT-norm. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd. Er zijn in het boekjaar geen ontslag-uitkeringen aan functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

DIVERSITEIT & INCLUSIE

Ook in 2022 heeft LIMA ingezet op diversiteit en inclusie op het gebied van programma, publiek, personeel en partners. In 2021 stelde de LIMA-werkgroep Diversiteit & Inclusie, die bestaat uit **Manique Hendricks**, **Sanneke Huisman** en Vevi van der Vliet, een werkdocument op dat als richtsnoer dient. Eind 2021 werd de werkgroep verrijkt met **Maija Jussila**, **Joost Dofferhoff** en **Mauricio van der Maesen de Sombreff**, die hun expertise over perspectieven over inclusieve communicatie en toegankelijkheid voor mensen met een beperking inbrengen.

Personeel

LIMA neemt deel aan het *Inclusief Leiderschapsprogramma*, georganiseerd door de **Gemeente Amsterdam** en de **Binoq Atana**. De trainee wordt begeleid door de voorzitter van de Raad van Toezicht. LIMA streeft ernaar dat de trainee vanaf 2024 volwaardig lid wordt van de Raad van Toezicht. In 2022 verwelkomt LIMA ook een jonge penningmeester, **Linda Kokke**. Door persoonlijke omstandigheden is zij sinds begin 2023 tijdelijk niet volledig inzetbaar, maar vervult zij haar rol binnen de Raad van Toezicht op de achtergrond.

Bij het invullen van openstaande vacatures en het werven van potentiële kandidaten streven we er proactief naar om buiten ons eigen netwerk te zoeken en kandidaten met diverse culturele achtergronden, perspectieven en opleidingen te benaderen. Daarom hanteren we in vacatureteksten een inclusief en toegankelijk taalgebruik. Zo gebruiken we woorden als 'competent' in plaats van 'opleiding'. Ten slotte adverteren we onze vacatures via wervingskanalen die een breed scala aan mensen met diverse achtergronden bereiken.

Daarnaast trekt LIMA jaarlijks een aantal stagiaires aan die binnen gestelde projectkaders onderzoeken uitvoeren. LIMA werkt voor de invulling van de ene stageplek samen met de **Universiteit van Amsterdam**, de andere te vervullen stageplek is een open vacature. Stagiairs worden vergoed volgens de CAO Presentatie Instellingen **De Zaak Nu**. In 2022 lopen de volgende studenten stage bij LIMA: **Paula Fdez Valdés**, PhD-student aan de **Universitat Politècnica de València** (Spanje); **Dirk van de Leemput** en **Achiel Buyse**, studenten aan de master **Presentation and Preservation** aan de **Universiteit van Amsterdam**; **Haitian Ma**, student aan de **University of Oxford** (China) en **Tzu Chuan Lin**, Erasmusstudent aan de **Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart** (Duitsland).

Omdat we streven naar een inclusieve en ondersteunende werkomgeving, hechten we veel waarde aan het voeren van open dialogen met ons personeel. We koesteren hun perspectieven en willen graag hun ervaringen binnen de organisatie en werksfeer begrijpen. Door het omarmen van het principe van het 'ruimte voor vertrouwen en experiment'-programma, streven we naar het creëren van een omgeving waarin iedereen zich gehoord voelt en zich vrij voelt om gedachten en ideeën te delen.

Door onze open en stimulerende houding streven we ook talentontwikkeling na. Zo is Joost Dofferhoff doorgegroeid naar registrar/assistent conservering, junior conservator **Manique Hendricks** werd senior conservator en werkt intussen als curator bij het **Frans Hals Museum** in Haarlem. De oud-stagiaires Olivia Brum en Paula Fdez Valdes zijn respectievelijk doorgegroeid naar de functies van junior restaurator en onderzoeker.

LIMA werkt ook zo veel mogelijk duurzaam en groen. We oriënteren ons op groene IT en reizen per boot naar het Schotse Dundee voor de conferentie *Sustaining Art: People, Practice, Planet in Contemporary Art Conservation*. Ook werken we bij voorkeur met kleine, specialistische en lokale leveranciers waar we een langdurige relatie mee hebben opgebouwd. Deze duurzame samenwerkingen zorgen er ook voor dat we ad hoc en snel kunnen schakelen.

Programma & presentatie-collectie

In 2022 heeft LIMA ervaren dat het een succesvolle methode is om de selectie voor de presentaties van werken uit onze collectie te beginnen vanuit de particuliere beleving en ervaring van (externe) curatoren, om die vervolgens verder te trekken naar een groter, voor een publiek aantrekkelijk thema. Dit zorgt ervoor dat er meer diverse perspectieven aan bod kunnen komen. Die bieden vervolgens aanknopingspunten voor een groter en diverser publiek. Bij elke presentatie zijn ook gasten – kunstenaars en/of experts – aanwezig en is er ruimte voor dialoog met het publiek.

In 2023 zullen drie van de vijf presentaties worden verzorgd door gastcuratoren. Zij hebben als opdracht het aantal perspectieven op de LIMA-collectie nog verder te verbreden en in dialoog te laten treden met werken van diverse makers die zich niet in de collectie bevinden. De opdracht daarbij is samen met curatoren van kleur het programma te diversifiëren en meer van kunstenaars van kleur op te nemen in de programma's. Daarbij gelden vertrouwen geven, actief zoeken naar talent en intersectionaliteit als leidraad.

Die opdracht geldt ook voor de collectie. De LIMA-collectie omvat een rijke geschiedenis van mediakunst, van de vroege video- en performancekunst tot hedendaagse werken. Als hoeder van de collecties van gerenommeerde instellingen zoals het **Lijnbaancentrum**, **MonteVideo**, **Time Based Arts** en **de Appel** blijft LIMA trouw aan de geest van deze voormalige instellingen, door de positie van zich als vrouw identificerende kunstenaars te bevorderen. Maar het is duidelijk geworden dat de verhalen en perspectieven met betrekking tot lichaam en gender, vooral die van queer kunstenaars van kleur, (nog) niet voldoende vertegenwoordigd zijn in onze collectie.

Naast ons eigen actieve prospectieproces, bieden we kunstenaars die wonen en werken in Nederland of in Nederland hebben gewerkt of gestudeerd de mogelijkheid om op elk moment hun werk in te zenden voor opname in de distributiec collectie van LIMA.

Partners

LIMA is als netwerkorganisatie actief in nationale en internationale netwerken voor kennisopbouw en -overdracht. De organisaties in ons netwerk vormen een gezonde mix van groot en klein, nationaal en internationaal, artistiek, technisch en academisch.

Samenwerken betekent ook dat we actief deelnemen aan verschillende netwerken in de kunst-, technologie-, museale, wetenschaps- en erfgoedsector. Daarin behartigen wij de belangen van makers en brengen specifieke kennis van de achterban in bij de grootste uitdagingen op het gebied van digitale transformatie in relatie tot digitale kunst en digitaal erfgoed, en we stemmen de strategie op elkaar af.

Sinds 2021 is **Wikimedia Nederland** een belangrijke partner voor het project *Mediakunst op Wikipedia*, dat eind 2023 zal worden afgerond. Binnen het kader van dit project wordt in het bijzonder aandacht geschonken aan mediakunstenaars uit minderheidsgroepen.

We werken samen met uiteenlopende partners, van grote kunstinstituten zoals het **Boymans van Beuningen**, **Stedelijk Museum Amsterdam**, **TATE Modern**, **ZKM Karlsruhe** en **Nieuw Instituut** tot technische bedrijven en initiatieven als **NXP**, **Artez** en **Rhizome** in New York en academies, universiteiten en mediakunst-initiatieven als **Creative Coding Utrecht** en **Sonic Acts**. LIMA onderhoudt als lid van het internationale distributeursplatform **DINAMO** een duurzame en intensieve uitwisseling met de aangesloten distributeurs tijdens de jaarlijkse edities van het *Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR)* en het *Film Festival Oberhausen*. Verder zijn we lid van de **Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA)**, met als doel de gemeenschappelijke belangen van onze leden te behartigen en het productieklimaat te versterken.

Gezamenlijke belangenbehartiging is essentieel, zo is LIMA ook lid van **Kunsten 92** en **De Zaak Nu**. LIMA is mede-initiatiefnemer van **Platform Ontwikkelinstellingen Amsterdam (POi)** en **MOKER**, de krachtenbundeling van de beeldende kunst in Amsterdam waar onder andere **de Appel**, **P/////AKT**, **AGA LAB**, **Waag Society** en **If I Can't Dance** onder vallen. De

meest besproken onderwerpen bij **MOKER/POI** in 2022 zijn: de naweeën van de COVID-19-pandemie, huisvestings- en andere problemen veroorzaakt door gentrificatie en publieksbereik. De netwerken **POI** en **MOKER** en de individuele partners in onze netwerken zijn voor LIMA erg belangrijk voor het realiseren van diversiteit en inclusie. Samen stimuleren we de ontwikkeling en vernieuwing in en voor het Amsterdamse kunstenveld, verbinden we activiteiten en werven we (lokaal) publiek.

Wat andere partners betreft heeft LIMA de doelstelling zich met minimaal een van hen buiten het eigen netwerk te verbinden. Zo is in het laatste kwartaal van 2022 contact gelegd met **Square Amsterdam**, een diverse community van visual storytellers, om te verkennen op welke manier we in de nabije toekomst kunnen samenwerken. Deze gesprekken zetten we in 2023 voort.

Publiek

Door nieuwe samenwerkingen aan te gaan, creëren we niet alleen nieuwe artistieke mogelijkheden, maar ook een voor LIMA nieuw en divers publiek. Gastcuratoren en partners van buiten de kunstinstellingen brengen frisse perspectieven en referentiepunten in. Bij LIMA zien we het als onze taak om mensen mee te nemen in de betoverende wereld van media-kunst. Al onze samenwerkingen met andere partijen helpen ons om dit doel te verwezenlijken.

Zo versterken de samenwerking met **LAB111** als vaste presentatielocatie en het gebruik van de Cinevillepas de mix van (professioneel) kunstpubliek met geïnteresseerde bioscoopbezoekers. De verbouwing van **LAB111** biedt bovendien mogelijkheden om de toegankelijkheid van het gebouw, en in het bijzonder van de LIMA-kantoren, te verbeteren.

Monitoring voortgang

De werkgroep Diversiteit & Inclusie komt maandelijks bijeen om uitdagingen te bespreken, de verschillende processen te monitoren en de gestelde doelstellingen te volgen. Aan het begin van het jaar legt de werkgroep altijd concrete doelen vast en stelt een actieplan op. Tijdens elk overleg worden de voortgang en taken vervolgens geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Er is een gedeelde drive-map waarin de doelstellingen zijn opgenomen; de teamleden kunnen deze aanvullen of verfijnen. Twee keer per jaar presenteert de werkgroep tijdens het algemene werkoverleg de concrete doelstellingen en de voortgang van het proces voor het betreffende jaar. Doordat de werkgroep sinds 2022 is samengesteld met leden van verschillende afdelingen, wordt de implementatie in alle segmenten van de organisatie en op alle vier de gebieden – Personeel, Programma & Presentatie, Publiek en Partners – gewaarborgd.

Waarborgen sociale veiligheid

LIMA beschikt over een externe vertrouwenspersoon. In 2022 worden meerdere sociale activiteiten georganiseerd die ook in 2023 worden voortgezet. Er zijn middelen gealloceerd om in 2024 met het vaste team de training *Anders Kijken* van **Colourful People** te volgen.

Amsterdam, 21 juni 2023

Gaby Wijers
Directeur-bestuurder

BIJLAGEN

ACTIVITEITENOVERZICHT

Januari - Februari

- 10 jan - 2 feb, cd-rom workshop met Preservation and Presentation of the Moving Image-studenten (P&P, **UvA**) en presentatie bij **EYE Filmmuseum** (Amsterdam)
- 24 feb, expertmeeting *Building a Dynamic Archive* met kunstenaar **Donna Verheijden** bij **Nieuwe Instituut** (Rotterdam)

Maart

- 6 mrt, prijsuitreiking aan laureaat en kunstenaar **Valentina Gal**, *Gargonza Arts*, Duitsland
- 12 mrt, *Media Art Meetup #4*: schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia*, **Bibliotheek Stedelijk Museum**, Amsterdam
- 17-18 mrt, symposium *Transformation Digital Art 2022*, online
- 23 mrt, *LIMA presents: Work + Work ≠ Work*, **LAB111**, Amsterdam

April

- 7 apr, uitzending *De geheimen achter De Nachtwacht onthuld met technologie*, BNR-podcast en radio-uitzending *Eyeopeners*, online en radio
- 7 apr, deelname ontbijtsessie hybride platformen, **MU**, Eindhoven
- 11 apr, introductiedag SBMK met presentatie case study over het werk van **Constant Dullaart, Kröller Müller Museum**, Otterlo
- 20 apr, *LIMA Presents: E-motion – report from the basement*, **LAB111**, Amsterdam

Mei

- 5 mei, *LIMA presents: nieuw werk*, **Kurzfilmtage, Lichtburg Filmpalast**, Oberhausen, Duitsland
- 11 mei, *LIMA presents: Barbara London*, **LAB111**, Amsterdam
- 13 mei, LIMA-lezing tijdens *SBMK-depotdag*, **depot Boijmans-Van Beuningen**, Rotterdam
- 25 mei, *Gastlezing Introductie tot digitale kunst*, **KABK**, Den Haag

Juni

- 2 jun, *Speeddates Talentontwikkeling* geïnitieerd door **Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie, Textiel-museum**, Tilburg
- 9 jun, bezoek van **Artpool Hongarije**, geïnitieerd door het **Mondriaan Fonds** en het **Goethe Instituut**, LIMA, Amsterdam
- 14 jun, interview met **Gaby Wijers** voor de *Art and Obscolesence*-podcast van **Ben Fino-Radin** gaat online
- 15 jun, Domeinraad **AVA_net**, online
- 27 jun, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia* voor medewerkers **RCE, CCNL**, Amersfoort
- 27 jun, opening tentoonstelling *Walk With Me* van **Jonas Lund** op *distant.gallery*, online

Juli

- Tot en met 27 juli, tentoonstelling *Walk With Me* van **Jonas Lund** op *distant.gallery*, online

Augustus

- 16 aug, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia* met Wikipedian **Stella van Ginkel**, LIMA, Amsterdam

September

- 2 sept, introductie voor studenten P&P-opleiding (UvA), LIMA, Amsterdam
- 11 sept, opening tentoonstelling **Wieneke Gartz & Nina Yuen, Club Solo**, Breda
- 15 sept, workshop *Violin Power*, **Lorentz Centre**, Leiden
- 20 sept, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia*, **RCE**, Amersfoort
- 26 sept, kennisdeling *RCE x Universiteit Leiden*, LIMA, Amsterdam
- 26 sept, gastles voor UvA-studenten aan de opleiding *restaurantie*, LIMA, Amsterdam
- 27 sept, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia* in samenwerking met **Van Abbemuseum, Universiteit Utrecht** en **Open Universiteit**, Utrecht
- 28 sept, *LIMA presents: New Work*, **Lab111**, Amsterdam
- 29 sept, gastles voor studenten P&P, **UvA**, Amsterdam

LIMA LIMA media art platform
1,075 followers
6mo · 🌐

The publication *Critical Meme Reader II: Memetic Tacticality* includes the text 'Get in Loser, We're Criticizing the Art World: Memes as the New Institutional Critique' by [Manique Hendricks](#) (Curator, LIMA). ...see more

Critical Meme Reader II: Memetic Tacticality

LIMA LIMA media art platform
1,075 followers
6mo · 🌐

LIMA congratulates its artist Zeno van den Broek upon his selection for the Fast Forward trajectory of [Fonds Podiumkunsten](#) / Performing Arts Fund NLI We are looking forward to the new work(s) he will be developing over the coming years.

Meanwhile take a sneak peek at his new media art installation *Forming Folds*, commissioned by LIMA. For this work composer and multidisciplinary artist Zeno van den Broek combined text, sound, moving image and AI. *Forming Folds* is an audiovisual installation focused on researching and expressing the relation between the digital and our spatial perception affected by the ubiquitous screens in our surroundings.

This work is now available for exhibitions and festivals. Get in touch with us to learn more!

[#contemporaryart](#) [#artandai](#) [#mediaart](#) [#installation](#) [#AI](#) [#GeorgesPerec](#) [#space](#) [#movingimage](#) [#perception](#) [#Artificialintelligence](#) [#digitalart](#) [#installation](#) [#digitalspace](#) [#screens](#) [#newmediaart](#) [#GPT2](#) [#spatialperception](#)

Credits
Concept, hardware design, composition & programming: Zeno van den Broek
Voice: Philip Marshall, reading excerpts from 'Species of Spaces' by Georges Perec
Additional text by GPT-2 (open-source artificial intelligence) trained on 'Species of Spaces' by Georges Perec and various Wikipedia pages on spatial awareness.
Videography: Tanja Busking

Forming Folds is commissioned, co-produced and distributed by LIMA. Supported by Mondriaan Fonds and Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

LIMA LIMA media art platform
1,075 followers
7mo · 🌐

This week LIMA visits Sustaining Art: People, Practice, Planet in Contemporary Art Conservation conference which takes place in Dundee, Scotland from 9-11 November. ...see more

Sustaining Art: People, Practice, Planet in Contemporary Art Conservation
congresshubuk · 2 min read

LIMA LIMA media art platform
1,075 followers
6mo · 🌐

As a partner of MOKER / P_Oi, the platform for presentation and development institutions in Amsterdam, LIMA looks forward to attending and is inviting you to the symposium "This is our public: a symposium on reporting on audiences in an alternative manner."

Wednesday, 14 December
14.00 - 17.00 at [Framer Framed](#), Amsterdam
Entrance is free, registration online [bit.ly/MOKER_symposium](#) ✓

MOKER / P_Oi aims to look for a better method of reporting on public outreach, which would do justice to the reality and size of the type of organizations in our society and that actually indicate what that outreach means as well as produces.

Over the course of the symposium, the website [Ditisonpublic.nl](#) will be presented. The discussion will revolve around bottlenecks and practical applicability.

For the detailed programme and more information visit the link below (in Dutch).

[#symposium](#) [#publicoutreach](#) [#limamediaartplatform](#)

lima_media_art LIMA media art platform
23 FPS

View insights [Boost Post](#)

Like by [hailian_salsa](#) and 45 others

lima_media_art Congratulations Daniel Jacoby! We're very pleased to announce that Daniel Jacoby's film *No One Cried, 2021*, has been selected for the Competition Programme of the 18th 25 FPS Festival edition!

The work, which is distributed by LIMA, focuses on the moments when performers are off-screen, a meticulous concatenation of ghostly spaces takes us on an unsettling journey of self-expression and lonesome desire.

Preview the work in LIMA's online catalogue and find out more information about the competition programme via the link in bio!

[#limamediaartplatform](#) [#limamediaart](#) [#experimental/festival](#) [#zagreb](#) [#25FPSfestival](#) [#filmfestival](#) [#recovered](#) [#competitionprogramme](#) [@daniel_jacoby](#) [@25fps_festival](#) [#peterpaalpothoven](#)

25fps_festival

lima_media_art LAB 111

View insights [Boost Post](#)

Like by [hailian_salsa](#) and 57 others

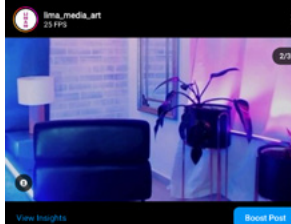
lima_media_art Thank you to all participants and audience alike for the wonderful, interesting evening with Barbara London last month during which she presented her extensive book on video art for the first time in the Netherlands!

Over the course of the evening MoMA The Museum of Modern Art curator Barbara London and Stedelijk Museum curator Karen Ancey had a conversation on London's work with video art at the Museum of Modern Art in New York and her book *Video Art: The First Fifty Years* (2020) followed by screenings of works from the LIMA distribution collection which were selected by London.

Photos from LIMA Presents: Barbara London on May 11, 2022, LIMA. Photos by Maarten Nieuw at LAB 111 [@lab_111](#) [@barbara_london_calling](#) [@karenancey](#) [@maartennieuwphotography](#) [@stedelijkmuseum](#) [@themuseumofmodernart](#)

[#limamediaartplatform](#) [#limamediaart](#) [#lab111](#) [#limapresents](#) [#videoart](#) [#museumofmodernart](#) [#MoMA](#) [#stedeijkmuseum](#) [#limadistribution](#)

lima_media_art LAB 111

View insights [Boost Post](#)

Like by [hailian_salsa](#) and 57 others

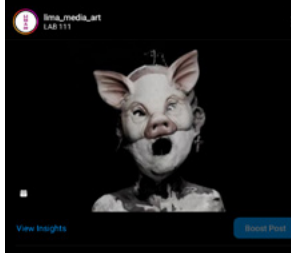
lima_media_art Thank you to all participants and audience alike for the wonderful, interesting evening with Barbara London last month during which she presented her extensive book on video art for the first time in the Netherlands!

Over the course of the evening MoMA The Museum of Modern Art curator Barbara London and Stedelijk Museum curator Karen Ancey had a conversation on London's work with video art at the Museum of Modern Art in New York and her book *Video Art: The First Fifty Years* (2020) followed by screenings of works from the LIMA distribution collection which were selected by London.

Photos from LIMA Presents: Barbara London on May 11, 2022, LIMA. Photos by Maarten Nieuw at LAB 111 [@lab_111](#) [@barbara_london_calling](#) [@karenancey](#) [@maartennieuwphotography](#) [@stedelijkmuseum](#) [@themuseumofmodernart](#)

[#limamediaartplatform](#) [#limamediaart](#) [#lab111](#) [#limapresents](#) [#videoart](#) [#museumofmodernart](#) [#MoMA](#) [#stedeijkmuseum](#) [#limadistribution](#)

lima_media_art LAB 111

View insights [Boost Post](#)

Like by [ultrarednebel](#) and 40 others

lima_media_art We're looking forward to The LIMA Collection: New Work - Kent Chan, Orita Skali, Frederique Poussez and Eoghan Ryan.

Join down Wednesday, 28 September in your calendars and join us for the viewing of new works in LIMA's distribution! More exciting news will be coming soon, stay tuned!

The works screened include *A 500 State* by Eoghan Ryan, which posits pre- and post-Brexit troubles in Northern Ireland as repetitive political theatre, in which an ever-demonstrating binary contradictions of class, faith, identities, and borders private, public, and political. Acts of terror, depictions of violence and the depth of hatred between people are central to the work.

For more information and tickets please visit the link in bio!

Image credit: Eoghan Ryan, *A 500 State*, 2021

[#limamediaartplatform](#) [#limamediaart](#) [#limadistribution](#) [#newdistribution](#) [#lab111](#) [#network](#) [#artpractice](#) [#artpractice](#) [#artpractice](#) [@eoghanryan](#) [@frederique_poussez](#) [@gita_skali](#) [@kentchan](#) [@lab_111](#)

View 1 comment

lima_media_art LAB 111

View insights [Boost Post](#)

Like by [hailian_salsa](#) and 57 others

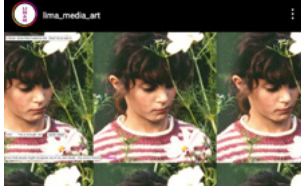
lima_media_art Thank you to all participants and audience alike for the wonderful, interesting evening with Barbara London last month during which she presented her extensive book on video art for the first time in the Netherlands!

Over the course of the evening MoMA The Museum of Modern Art curator Barbara London and Stedelijk Museum curator Karen Ancey had a conversation on London's work with video art at the Museum of Modern Art in New York and her book *Video Art: The First Fifty Years* (2020) followed by screenings of works from the LIMA distribution collection which were selected by London.

Photos from LIMA Presents: Barbara London on May 11, 2022, LIMA. Photos by Maarten Nieuw at LAB 111 [@lab_111](#) [@barbara_london_calling](#) [@karenancey](#) [@maartennieuwphotography](#) [@stedelijkmuseum](#) [@themuseumofmodernart](#)

[#limamediaartplatform](#) [#limamediaart](#) [#lab111](#) [#limapresents](#) [#videoart](#) [#museumofmodernart](#) [#MoMA](#) [#stedeijkmuseum](#) [#limadistribution](#)

lima_media_art

View insights [Boost Post](#)

Like by [stevendb](#) and 31 others

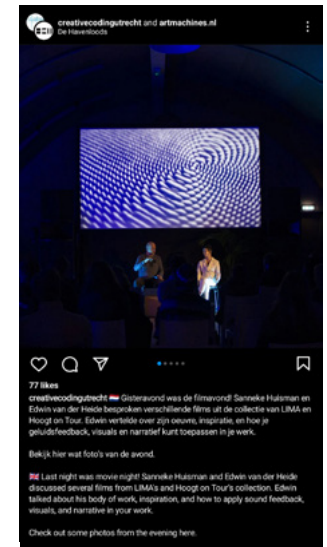
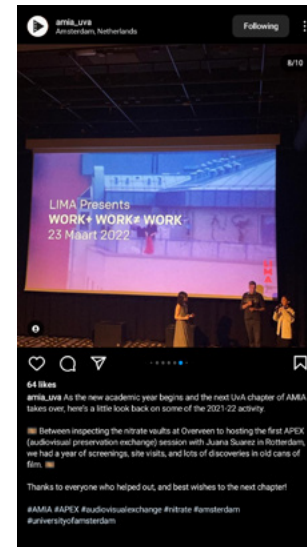
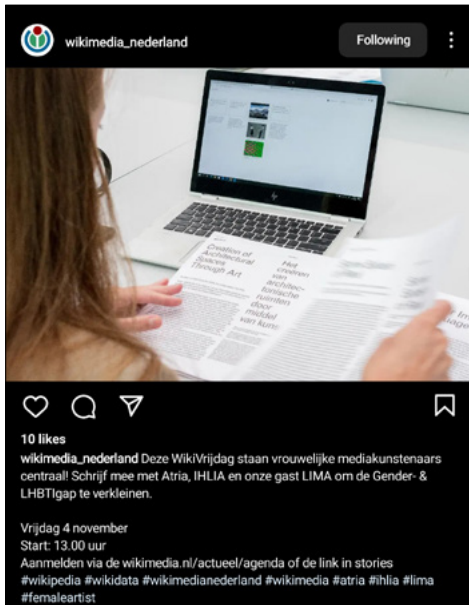
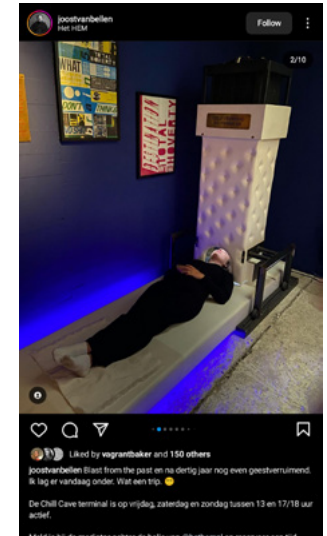
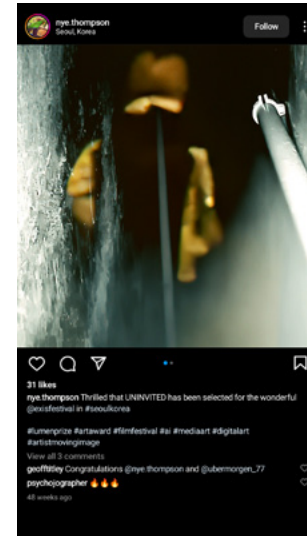
lima_media_art Since 2016, LIMA has put interpretation on the map with an artistic and conservation strategy through the UNFOLD programme.

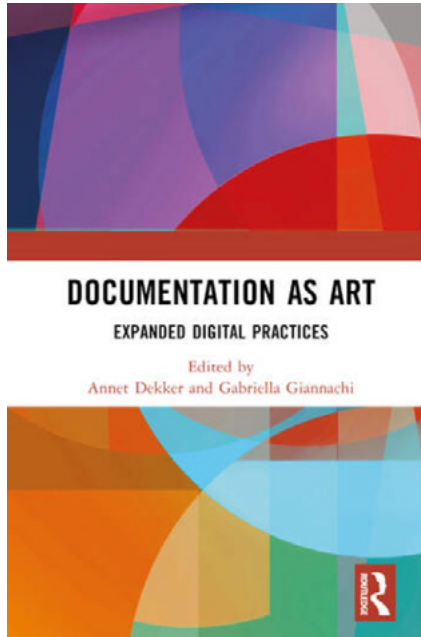
Tomorrow on Friday 20 May, Creative Coding Utrecht are organising the event #CodingMouche where the artwork *Mouche* will be discussed together with artist Martine Neddam, researcher Annet Dekker and artist Yehwan Yen Song. The aim is to inspire the new generation of makers to use the same ideologies in the context of the contemporary web technologies and internet culture.

LIMA has examined *Mouche* in the past in 2020, research where Patricia Black wrote an essay as well as a case study report on the work.

Check out tomorrow's event via the link in bio!

[#limamediaartplatform](#) [#limamediaart](#) [#martineneddam](#) [#annetdekker](#) [#yehwanysong](#) [#creativecoding](#) [#netart](#) [#netart](#) [#netart](#) [@martineneddam](#) [@annetdekker](#) [@yehwanysong](#) [@creativecoding](#) [@netart](#) [@netart](#) [@netart](#)

Marina Abramović's iconic performance and video work, *Art must be beautiful, Artist must be beautiful* (1975), is presented alongside the lush 17th-century paintings of Dutch women depicted by Van Honthorst and Van Bronckhorst as coy, voluptuous and alluring.

To fold and unfold a data closet.

A Reflection on Transformation Digital Art Symposium 2022

Thursday 17-03-2022

Reflection by Patricia Black

Documentation, restoration and acquisition are still a museum's key functions in maintaining the authenticity and care of its collections. Yet, the traditional concept of minimal intervention when maintaining artworks to their original forms, is constantly challenged by software based art giving its stakeholders a constant role of decision making.

intArtes
Platform for Contemporary Art

Gargonza Arts Award 2022

Fünf Kunstdisziplinen / Fünf Stipendien

PREISTRÄGER*INNEN

Valentina Gal (NL)	Digitale Kunst, nominiert von Gaby Wijers
Aude Geant (F)	Architektur, nominiert von Dominique Gauzin-Müller
Denis Ohde (D)	Literatur, nominiert von Navid Kermani
Aydin Leon Pfeiffer (D)	Komposition, nominiert von Robert HP Platz
Matt Welch (GB)	Bildende Kunst, nominiert von Haegue Yang

KURATOR*INNEN

Dominique Gauzin-Müller	Architektur
Navid Kermani	Literatur
Robert HP Platz	Komposition
Gaby Wijers	Digitale Kunst
Haegue Yang	Bildende Kunst

Verantwoord: Prof. Michael Faust | Dr. Benedek Hülbermann | Ingrid Isenhardt | Monique van Gorp | Romy van der Vlist | 1993-2023 | www.intartes.nl | 020 269 20 30 | info@intartes.nl | 020 269 20 31

LIMA
LIMA
Ave Eindhovenstraat 111
1054 PD Amsterdam
The Netherlands
+31 (0)20 269 20 30
info@lima.nl | www.lima.nl

Look at me
Representation, gender and the body
by Manique Hendricks, junior curator at LIMA

LIMA's collection includes artworks dating back to early video and performance art from the 1960s. While researching the LIMA collection, I came across various works of female artists working with themes as gender, representation and the body and saw a link with contemporary female, queer and non-binary artists questioning the same notions in various ways. While researching the collection and it's history, focusing on what has not been included or collected, it became clear that the stories and perspectives on the body and gender theme of, for example, queer artists of color are not (yet) represented within this collection.

By curating a screening program ([LIMA Presents: Representation, Gender and the Body on 27 October](#)) and by writing this essay I'm questioning to what extent ideas about body, gender and representation continue to resonate in a digital context of the 21st century. Who is looking at whose body and through which gaze? What does it mean to place one's body in the public space (of the internet)? How can female, non binary and queer people take ownership of their bodies and disrupt the binary? In this essay, I will underline the link between 1960s and 1970s performance and video art by female artists focusing on the body and gender, by the examples of Lydia Schouten and Elodie Pong from the LIMA collection, in combination with works by Sin Wai Kin, Molly Soda and Lena Kuzmich.

INT **MARINA ABRAMOVIĆ & ULAY** RS, 1946 DE, 1943–2020

The Lovers, The Great Wall Walk

3

The Lovers, The Great Wall Walk marque la fin de la relation amoureuse et artistique entre les deux pionniers de l'art performatif Marina Abramović & Ulay. Après douze ans de collaboration, caractérisée par une série de performances audacieuses et radicales, le couple légendaire décide de se quitter et de poursuivre leur carrière chacun-e de leur côté. L'installation vidéo documente leur dernière action commune réalisée en 1988 sur la Grande Muraille de Chine. Après huit ans de démarches administratives auprès du gouvernement chinois, le duo reçoit enfin l'autorisation de parcourir le monument, accompagné d'une équipe de la BBC. Chacun-e part d'une extrémité de la construction – la Mer Jaune à l'est et le désert de Gobi à l'ouest – et avance l'un-e vers l'autre sur plus de 2000 km. Au bout de 90 jours de marche solitaire, Abramović & Ulay se rejoignent finalement au milieu de la Grande Muraille. Dans une dernière étreinte, le duo se sépare définitivement. Le couple a choisi ce site pour les liens que leur pratique entretient avec les mythologies, les rituels et les philosophies orientales. *The Lovers, The Great Wall Walk* est une œuvre symbolique sur la force de la passion et l'incertitude de la relation amoureuse.

Scénographie
Dans les combles du Musée historique de Vevey, *The Lovers, The Great Wall Walk* montre sur deux écrans les parcours solitaires des deux artistes Marina Abramović & Ulay en 1988, avant leur séparation définitive. L'installation vidéo dialogue avec la mythologie autour de leurs retrouvailles en 2020 par le photographe Marco Anelli lors de la performance de Marina Abramović, *The Artist Is Present*, au MoMA à New York.

Biographie
Marina Abramović (1948), née à Belgrade en Yougoslavie et Ulay (1943-2020) ont formé un couple d'artistes célèbres, pionniers de l'art performatif. De 1978 à 1988, ils réalisent une série de performances communes, dans lesquelles ils expérimentent les limites physiques et psychiques de leur propre corps. Leurs œuvres sont conservées au sein d'institutions prestigieuses et ont fait l'objet de distinctions majeures au cours de leur carrière.

Une scénographie originale de Images Vevey et de l'artiste

60

ici REPOSITORY BERLIN

https://doi.org/10.37905/i-21_23

GABY WIJERS ©
UNFOLD
The Strategic Importance of Reinterpretation for Media Art Mediation and Conservation

CITATION:
Gaby Wijers, 'UNFOLD: The Strategic Importance of Reinterpretation for Media Art Mediation and Conservation', in *Over and Over Again: Reenactment Strategies in Contemporary Arts and Theory*, ed. by Cristina Baldacci, Clio Nicastro, and Arianna Sforzini, Cultural Inquiry, 21 (Berlin: ICI Berlin Press, 2022), pp. 193-203 <https://doi.org/10.37905/i-21_23>

RIGHTS STATEMENT:
© by the author(s)
Except for images or otherwise noted, this publication is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

ABSTRACT: UNFOLD: Mediation by Reinterpretation is a research project and interdisciplinary network initiated by LIMA, Platform for Media Art in Amsterdam, that examines reinterpretations as an emerging practice for artistic production, presentation, and preservation of media works. New elements stretch the boundaries of traditional preservation methods and require insights from both the artist and the curator to decide how pieces can be restaged. This essay investigates how to deal with the changes of digital/media artworks over time, and how to preserve and mediate their performative aspects.

KEYWORDS: reinterpretation; media art; conservation; digital art; preservation

ici REPOSITORY BERLIN

https://doi.org/10.37905/i-21_23

VERA SOFIA MOTA ©
FRANSIEN VAN DER PUTT ©
Unfold Nan Hoover
On the Importance of Actively Encouraging a Variable Understanding of Artworks for the Sake of their Preservation and Mediation

CITATION:
Vera Sofia Mota and Fransien van der Putt, 'Unfold Nan Hoover: On the Importance of Actively Encouraging a Variable Understanding of Artworks for the Sake of their Preservation and Mediation', in *Over and Over Again: Reenactment Strategies in Contemporary Arts and Theory*, ed. by Cristina Baldacci, Clio Nicastro, and Arianna Sforzini, Cultural Inquiry, 21 (Berlin: ICI Berlin Press, 2022), pp. 205-18 <https://doi.org/10.37905/i-21_23>

RIGHTS STATEMENT:
© by the author(s)
Except for images or otherwise noted, this publication is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

ABSTRACT: To support the practice of preservation and mediation of video works in the LIMA Collection (Amsterdam), the authors explore the possibilities of reinterpretation as a rather common practice in the performing arts. As a choreographer and a dramaturge, they establish a correlation between reinterpretation and dramaturgy – as a way to deal with non-objective or transitory aspects of the works – and describe their method in relation to the video and performance artist Nan Hoover.

KEYWORDS: dramaturgy; preservation; reinterpretation; reenactment; mediation; choreography; non-objective; Nan Hoover; LIMA; video art; performance art; archive

Interview Valentina Gal with Manique Hendricks, curator at LIMA
09.08.2022

You just came back from your residency at Gargonza in Italy, can you tell something about your experience there? What did a typical day in the Castello di Gargonza look like?

Were there new things that you have learned or skills that you acquired during the residency?

How did the castle and its surroundings inspire you?

Can you tell something about the research you conducted at Gargonza that started to revive around the life of Dante Alighieri?

On the 27th of October the end presentation of your residency takes place at Schloss Monstrubach in Levertshausen (Germany), what will you be showing there?

Oktober

- 3 okt, workshop restauratie en conservering, **UvA**, Amsterdam
- 6 okt, gastles voor studenten P&P, **UvA**, Amsterdam
- 7-8 okt, *Just in Time: On the status Quo and Future of Electronic Art Preservation* – bijeenkomst over toekomstige samenwerking, **ZKM**, Karlsruhe, Duitsland
- 11 okt, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia* in samenwerking met **Van Abbemuseum, Universiteit Utrecht** en **Open Universiteit**, Utrecht
- 13 okt, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia*, **Upstream Gallery**, Amsterdam t/m 23 okt, tentoonstelling **Wieneke Gartz & Nina Yuen, Club Solo**, Breda
- 27 okt, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia*, **Rozet**, Arnhem

November

- 2 nov, deelname symposium *Disclosing Futures – Rethinking Heritage*, **Nieuwe Instituut**, Rotterdam
- 4 nov, schrijfsessie *Wikimedia WikiVrijdag: Female Media Artists*, **IHLIA**, Amsterdam
- 9-11 nov, deelname symposium *Sustaining Art: People, Practice, Planet in Contemporary Art Conservation*, **University of Dundee**, Schotland, Verenigd Koninkrijk
- 17 nov, *Preserving Digital Artworks: Patricia Falcão (Tate, UK) and Gaby Wijers (LIMA, NL) in Conversation*, **York University**, Verenigd Koninkrijk
- 23 nov, *LIMA Presents: Sasha Litvintseva & Beny Wagner*, **LAB111**, Amsterdam

December

- 2 dec, workshop netart
- 8 dec, *Movie Night ART MACHINES* i.s.m. **Creative Coding Utrecht, De Havenloods**, Utrecht
- 8 dec, gastles voor studenten P&P, **UvA**, LIMA, Amsterdam
- 12 dec, schrijfsessie *Mediakunst op Wikipedia*, **RCE**, Amersfoort

NIEUW IN DISTRIBUTIE

9 nieuwe kunstenaars in distributie

- Amauta Garcia (MX)
- Aukje Dekker (NL)
- David Camargo (MX)
- Eoghan Ryan (IE)
- Marijn Ottenhof (NL)
- Kent Chan (SG/NL)
- Natalia Jordanova (BG/NL)
- Pedro Gossler (BR/NL)
- Rodger Werkhoven (NL)

19 nieuwe werken in distributie

- Amauta Garcia & David Camargo - *Arrullo* (NL, 2022, 10 min.)
- Arno Coenen & Rodger Werkhoven - *Let's be Friends* (NL, 2022, 7 min.)
- Eoghan Ryan - *Doggerel* (NL, 2022, 13 min.)
- Eoghan Ryan - *A SOD state* (NL, 2022, 22 min.)
- Frederique Pisuissse - *I'm Just Lying There* (NL, 2022, 19 min.)
- Gerald van der Kaap & Aukje Dekker - *Buzzclub/Sexyland* (NL, 2022, 19 min.)
- Kent Chan - *Heat Waves* (NL, 2022, 21 min.)
- Marijn Ottenhof - *The Governed Subject* (NL, 2022, 12 min.)
- Michiel van Bakel - *What Wide Web* (NL, 2022, 5 min.)
- Michiel van Bakel - *Bogwaters* (NL, 2022, 4 min.)
- Natalia Jordanova - *Visits to Other Possible Worlds* (NL, 2022, 21 min.)
- Patrícia Werneck Ribas - *The Possessed* (NL, 2022, 16 min.)
- Pedro Gossler - *Fanfictional Politics* (NL, 2022, 29 min.)
- Sara Rajaei - *yet another leap year* (NL, 2022, 15 min.)
- Sebastián Díaz Morales - *Smashing Monuments* (NL, 2022, 50 min.)
- Semiconductor - *Spectral Constellations* (UK, 2021-2022)
- Zeno van den Broek - *Forming Folds* (NL, 2022, co-productie met LIMA)
- Zeno van den Broek, *From Voice To Pulse* (NL, 2022, 10 min.)
- Seoungcho Cho - *Zabriskie Point* (US, 2022, 9 min.)

DISTRIBUTIEOVERZICHT

Wij hebben in 2022 werk gedistribueerd van de volgende 66 kunstenaars / duo's / collectieven:

- Alison Knowles
- Anouk De Clercq & Tom Callemin
- Antonin De Bemels
- Arnulf Rainer
- Barbara Bloom
- Broersen & Lukács
- Christian Boltanski
- Corinna Schnitt
- Daniel Jacoby
- Eoghan Ryan
- Foundland Collective (Lauren Alexander and Ghalia Elsrakbi) Frederique Pisuisse
- Frits Maats
- Geert Mul & Michel Banabila
- Gerald van der Kaap
- Gerco de Ruijter
- Ghita Skali
- Gino De Dominicis
- Giovanni Giaretta
- Guido van der Werve
- James Beckett
- Jan Dibbets
- Jeroen Kooijmans
- Joan Jonas
- Johan Grimonprez
- Johan Rijpma
- Keigo Yamamoto
- Kent Chan
- Laurie Anderson
- Lbc Videogroep
- Lernert & Sander
- Livinus & Jeep van de Bundt
- Lydia Schouten
- Madelon Hooykaas
- Marina Abramovic
- Marina Abramovic / Ulay
- Marieke van der Lippe
- Mark IJzerman & Sébastien Robert
- Martha Wilson
- Mateo Vega
- Michiel van Bakel
- Mona Hatoum
- Nan Hoover
- Nina Yuen
- NOX
- Nye Thompson & UBERMORGEN.COM
- PHILTH HAUS
- Pola Weiss
- PolakVanBekkum
- ReMi
- Sander Breure & Witte van Hulzen
- Sébastien Robert
- SERVAAS
- Steina
- Stephen s' Soreff
- Tali Liberman
- The Vasulkas
- Thomas Mohr
- Ulay
- Ulay / Marina Abramovic
- Ulises Carrión
- Valentina Gal
- Valerie van Zuijlen
- Yvonne Oerlemans
- Zeno van den Broek

Wij hebben in 2022 de volgende kunstenaars/duo's/collectieven uit de collectie getoond in onze LIMA Presents-programma's en tijdens het symposium Transformation Digital Art 2022:

- Anouk de Clercq/ Tom Callemin
- Bas van Koolwijk
- Broersen & Lukács
- Corinne Schnitt
- De Vasulkas
- Eoghan Ryan
- Frederique Pisuisse
- Gerald van der Kaap
- Ghita Skali
- James Beckett
- Jeroen Kooijmans
- Johan Rijpma
- Judith Westerveld
- Katja Verheul
- Kent Chan
- Lernert & Sander
- Madelon Hooykaas
- Mateo Vega
- Michiel van Bakel
- Mona Hatoum
- Nina Yuen
- Sander Breure en Witte van Hulzen
- Seoungcho Cho
- Stephen s' Soreff
- ReMi
- Tali Lieberman
- UBERMORGEN & Nye Thompson
- Valentina Gal
- Yvonne Oerlemans
- Zeno van den Broek

LIMA vertoont ook werk van andere kunstenaars/duo's/collectieven in haar publieke programma's en presentaties. In 2022 zijn dit:

- Anne Teresa de Keersmaeker
- Beny Wagner
- Cornelia Sollfrank
- Daan Emmen
- Jan Robert Leegte
- Joan Jonas
- Jonas Lund
- Lucinda Childs
- Nanouk Leopold
- Philipp Glass
- Sasha Litvintseva
- Sol leWitt
- Walter Verdin
- Zeitguised

Wij hebben in 2022 online en offline werk vertoond bij de volgende 75 locaties, voor 78 tentoonstellingen en screenings:

- 25FPS, Zagreb, Kroatië
- 601Artspace, New York, Verenigde Staten
- A Rose is A Rose is A Rose, Rozenstraat, Amsterdam
- ARKEN Museum of Modern Art, Ishøj, Denmark
- Art Academy, Tallinn, Estland
- Batumi Urban Agenda, Batumi, Georgië
- Berkeley Art Museum and Pacific Film Archive, Verenigde Staten
- BFI, London, Verenigd Koninkrijk
- Bogoshorts, Bogota, Colombia
- Bozar, Brussel, België
- Busan Biennale, Busan, Zuid-Korea
- Centre Pompidou-Metz, Frankrijk
- Club Solo, Breda
- de Appel, Amsterdam, Nederland
- Deutschen Fotoinstitut (DFI), Düsseldorf, Duitsland
- Digital Gallery LYNfabrikken, Denemarken
- Doc Alliance Films, Praag, Tsjechië
- Drifts festival, Helsinki, Finland
- EMAF, Short Film Day, Osnabrück, Duitsland
- Exis Festival Seoul, Zuid-Korea
- Festival Images Visual Arts, Biennial of Vevey, Zwitserland
- Festival Tweetakt, Fort Ruigenhoek
- film:art Cinema CITY 46, Bremen, Germany (2 x)
- Fondation Vincent Van Gogh, Arles, Frankrijk
- Food of War, Saatchi Gallery, London, Verenigd Koninkrijk
- Fundación Cidade da Cultura, Santiago de Compostela, Spanje (3x)
- Garage Museum of Contemporary Art, Moskou, Rusland
- Glasgow Short Film Festival, Schotland
- Glued & Screwed, Filmhuis Den Haag, Nederland
- Go Short International Short Film Festival, Nijmegen, Nederland
- Hamburger Kunsthalle, Duitsland
- Haus der Kulturen der Welt, Berlijn, Duitsland
- Havenloods, Utrecht, Nederland
- Het Hem, Zaandam, Nederland
- Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Washington DC, Verenigde Staten
- IFFR Unleashed, Rotterdam, Nederland
- Internationaal Filmfestival Rotterdam, Nederland
- International Data Science Film Festival 2022, 's-Hertogenbosch, Nederland
- International Short & Independent Film Festival, Dhaka, Bangladesh
- Korte Film Poule 2022, EYE, Amsterdam
- Kunst Haus Wien, Oostenrijk
- Kunst Meran - Merano Arte, Zwitserland
- Kunstencentrum nona, Mechelen, België
- Kunstencentrum Ten Bogaerde, Koksijde, België
- Kunstmuseum Bonn, Duitsland
- Kurzfilmtage Winterthur, Zwitserland
- Kyoto Experiment 2022, Japan
- LAB111, Amsterdam, Nederland
- M HKA, Antwerpen, België
- Mediamatic, Amsterdam, Nederland
- MILKYWAY, Vojvodina, Servië
- Minsheng Art Museum, Shanghai, China
- MUMOK, Wenen, Oostenrijk
- Museum der Kulturen Basel, Zwitserland
- MusraraMix Festival, Jeruzalem, Israel
- National Gallery, Kaunas, Litouwen
- Oberhausen Kurzfilmtage, Oberhausen, Duitsland
- Photo Elysee, Lausanne, Zwitserland
- Printed Matter Art Book, Boston, Verenigde Staten
- Rampa Associação Cultural, Porto, Portugal
- Room for the Study of Loneliness, Sticks and Stones, Overijssel
- Schirn Kunsthalle Frankfurt, Duitsland
- schrit_tmacher Festival 2022, Heerlen
- Seoul Olympic Museum, Zuid-Korea
- Spielraum @ De School, Amsterdam, Nederland
- SPURS Gallery, Beijing, China
- Stuttgarter Filmwinter, Duitsland
- Taipei Fine Arts Museum, Taiwan
- Thessaloniki Documentary Festival, Griekenland
- Tropenmuseum, Amsterdam, Nederland
- Valletta Contemporary, Malta
- Villa Empain, Brussel, België
- Vögele Kultur Zentrum, Pfäffikon, Zwitserland,
- XXV International Encounters Traverse, Toulouse, Frankrijk
- ZERO|1NE Digital Art Festiva, Bar Giyora, Israël

CONSERVERINGSPARTNERS

In 2022 conserveert LIMA in totaal 64 verzamelingen, tegenover 52 in 2021.

We hebben in 2022 kunstwerken geconserveerd voor de volgende Nederlandse verzamelingen:

- AKMO collection, Breda**
- Artdock, Amsterdam
- Atria, Amsterdam
- Boijmans Van Beuningen, Rotterdam*
- Bonnefanten Museum, Maastricht*
- Bourdrez Law BV, Amsterdam**
- BPD kunstcollectie, Amsterdam
- Centraal Museum, Utrecht*
- Cobra to Contemporary, Den Haag
- Collectie Jack Bakker, Zandvoort
- De Appel, Amsterdam
- Frans Hals Museum, Haarlem*
- Groninger Museum, Groningen
- ING kunstcollectie; Amsterdam*
- Jan van Eyck Academie, Maastricht
- KRC kunstcollectie, Voorschoten*
- Kröller-Müller Museum, Otterlo*
- Kunstcollectie De Nederlandsche Bank (DNB), Amsterdam
- Kunstmuseum Den Haag
- Lijnbaancentrum Rotterdam
- LIMA Amsterdam
- Marieke Sanders, Bloemendaal
- Mickery, Amsterdam
- Montevideo, Amsterdam
- Montevideo/TBA, Amsterdam
- Museum Catharijneconvent, Utrecht
- Museum Helmond
- Museum Schijndel
- Nan Hoover Foundation, Amsterdam
- NIMk Amsterdam
- Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch
- RABO kunstcollectie, Utrecht
- Rietveld Academie, Amsterdam
- Rijksakademie, Amsterdam

- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, afdeling collecties Amersfoort*
- SBMK, Den Bosch
- SCHUNCK*, Sittard
- Stedelijk Museum, Amsterdam
- Stedelijk van Abbemuseum, Eindhoven*
- Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK), 's-Hertogenbosch
- Upstream, Amsterdam**
- Vandenbroek Foundation (LAM), Sassenheim/Lisse**

Verder werden de werken in distributie en 12 collecties van kunstenaars geconserveerd.

Daarnaast heeft LIMA in 2022 kunstwerken geconserveerd voor 10 (privé-)verzamelingen uit België, het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en Duitsland:

De verzamelingen gemarkeerd met * leverden werken aan om voor het eerst te verduurzamen. Een markering met ** betekent dat LIMA de werken zelf host op arthost.

FONDSEN

		
		
		

LIDMAATSCHAPPEN

<p>De Zaak Nu</p>		
		

CONSERVERINGSPARTNERS

Fotocredits:
Fabian Landewee, Maarten Nauw en Adinda van Wely